

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ПОЛІКЛІНІЧНОЇ ТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ І ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА
ФТИЗИОПУЛЬМОНОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
«16» травня 2024 року

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти:	Післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність:	Внутрішні хвороби
Попередня освіта:	Ступінь магістра за спеціальністю 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»

Одеса – 2024

Робоча програма складена на підставі **Примірної програми підготовки в інтернатурі** за спеціальністю «Внутрішні хвороби», яка схвалена на засіданні групи фахових експертів зі спеціальності «Внутрішні хвороби». Навчальна дисципліна «Внутрішні хвороби» вивчається інтернами спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» протягом двох років навчання й забезпечує ґрунтовні знання у сфері професійної діяльності.

Примірна програма підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Внутрішні хвороби» затверджена Наказом МОЗ України від 14.07.2022 р. № 1219.

Розробники:

д.мед.н., професор Олена ВОЛОШИНА, д.мед.н., професор Валентина ВЕЛИЧКО, д.мед.н., професор Олександр ІГНАТЬЄВ, к.мед.н., доцент Ігор ЛИСИЙ, к.мед.н., доцент Галина ДАНИЛЬЧУК, к.мед.н., доцент Тамара ОПАРІНА

Програма підготовки в інтернатурі «Внутрішні хвороби» затверджена:

на засіданні кафедри загальної практики
Протокол № 5 від «08» лютого 2024 року

Завідувачка кафедри загальної практики,
д.мед.н., професор

 Олена ВОЛОШИНА

на засіданні кафедри сімейної медицини та поліклінічної терапії
Протокол № 7 від «01» лютого 2024 року

Завідувачка кафедри сімейної медицини
та поліклінічної терапії,
д.мед.н., професор

 Валентина ВЕЛИЧКО

на засіданні кафедри професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології
Протокол № 6 від «12» лютого 2024 року

Завідувач кафедри професійної патології і
функціональної діагностики та фтизіопульмонології,
д.мед.н., професор

 Олександр ІГНАТЬЄВ

Програма підготовки в інтернатурі «Внутрішні хвороби» схвалена предметною цикловою методичною комісією з терапевтичних дисциплін
Протокол № 3 від «14» лютого 2024 року

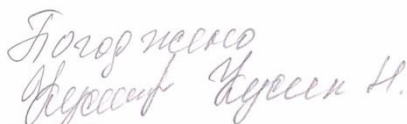
Голова предметної циклової методичної комісії з
терапевтичних дисциплін, д.мед.н., професор

 Олена ВОЛОШИНА

Програма підготовки в інтернатурі «Внутрішні хвороби» затверджена Вченою радою медичного факультету № 2
Протокол № 8 від «03» березня 2024 року

Голова Вченої ради медичного факультету № 2,
к.мед.н., доцент

 Денис ДАВИДОВ

1. ОПИС ПРОГРАМИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, складник освіти	Характеристика
Загальна кількість: Кредитів: 31,2 Годин: 936	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність: «Внутрішні хвороби» Складник освіти: Післядипломна освіта, первинна спеціалізація	22 місяці інтернатури: <ul style="list-style-type: none"> • 6 місяців навчання на профільній кафедрі закладу вищої освіти (936 годин, 31,2 кредити ECTS) • 16 місяців на базах стажування (2496 годин)
		Лекції (92 год.)
		Семінарські заняття (276 год.)
		Практичні заняття (568 год.)

Графік освітньої та практичної частини проходження інтернатури

Роки навчання	Місяці											
I рік	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II рік	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Примітка:

Б – практична частина підготовки на базі стажування;

К – освітня частина підготовки – навчання на кафедрі;

В – відпустка.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРОГРАМИ

Мета підготовки за програмою інтернатури зі спеціальності «Внутрішні хвороби» полягає в оволодінні лікарями-інтерністами необхідного обсягу знань для встановлення діагнозу, проведення диференціального діагнозу, лікування найважливіших внутрішніх захворювань людини, а також їх професійної адаптації до самостійної роботи.

Основним завданням інтернатури з внутрішніх хвороб є засвоєння всього обсягу теоретичних знань, компетентностей і практичних навичок за кваліфікаційною характеристикою лікаря-спеціаліста терапевта.

Завдання:

1. Отримання знань з розділів терапії: пульмонології, кардіології, гастроентерології, ревматології, нефрології, гематології, алергології.
2. Оволодіння технікою оформленням медичної документації.
3. Навчання санітарним правилам і нормам функціонування терапевтичних відділень закладів охорони здоров'я.
4. Набуття навичок клінічного аналізу, участі у роботі науково-практичних конференцій.
5. Вміння визначати діагностичну доцільність сучасних методів дослідження.
6. Оволодіння знанням правової бази професії лікаря-спеціаліста терапевта.
7. Формування навичок спілкування з колективом.
8. Формування навичок спілкування з родичами і пацієнтами з урахуванням етики і деонтології в залежності від характеру виявленої патології і з урахуванням психологічних особливостей зацікавлених осіб.

9. Навчання організації, формам планування і звітності своєї роботи.

Перелік обов'язкових компетентностей по закінченню інтернатури:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі внутрішньої медицини застосовуючи теоретичні знання, практичні навички та вміння з метою надання в фаховій, високоякісної медичної допомоги за спеціальністю «Внутрішні хвороби»

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.

ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.

ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.

ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.

ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.

ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).

ЗК 08. Здатність до адаптації, дії в новій ситуації, бути критичним і самокритичним.

ЗК 09. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво-важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.).

ЗК 010. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.

ЗК 11. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ЗК 12. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ЗК 13. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, заключний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ЗК 14. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної та невідкладної медичної допомоги за міжнародними протоколами.

ЗК 15. Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.

Професійні компетентності (ПК):

ПК 01. Керуватися чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність лікарів та закладів охорони здоров'я.

ПК 02. Знати організацію системи терапевтичної допомоги населенню, швидкої і невідкладної допомоги.

ПК 03. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування внутрішніх захворювань та їх ускладнень, у тому числі знати особливості перебігу цих недуг у період вагітності, пері менопаузи та у пацієнтів старших вікових категорій.

ПК 04. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів дихання та професійних хвороб.

ПК 05. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб серцево-судинної системи та їх ускладнень.

ПК 06. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів травлення та їх ускладнень.

ПК 07. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб нирок та їх ускладнень.

ПК 08. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів кровотворення та їх ускладнень.

ПК 09. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб ендокринної системи та обміну речовин, а також їх ускладнень.

ПК 10. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування алергічних захворювань та їх ускладнень.

ПК 11. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування системних захворювань сполучної тканини та їх ускладнень.

ПК 12. Вміння надавати невідкладну медичну допомогу та здійснювати інтенсивну терапію при невідкладних станах та загостреннях терапевтичних захворювань.

ПК 13. Здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.

ПК 14. Застосовувати сучасні немедикаментозні методи лікування та реабілітації хворих терапевтичного профілю

ПК 15. Знати та аналізувати показники захворюваності, тимчасової непрацездатності, інвалідності, смертності у хворих терапевтичного профілю та шляхи їх зниження.

ПК 16. Знати організацію роботи лікарсько-консультативної та медико-соціальної експертних комісій.

ПК 17. Спроможність брати участь у різних формах науково-практичної комунікації (клінічні та клініко-патологоанатомічні конференції, круглі столи, дискусії) у сфері внутрішньої медицини та охорони здоров'я загалом.

ПК 18. Планувати роботу лікаря-терапевта та здійснювати аналіз її результатів.

ПК 19. Керувати роботою середнього медичного персоналу.

ПК 20. Вести медичну документацію

ПК 21. Забезпечення дотримання правил безпеки на робочому місці, збереження документації та носіїв діагностичних зображень.

Рівень оволодіння:

Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від 1 рівня «А» до 4 рівня «D»:

1-й рівень А: Має знання, описує.

2-й рівень В: Виконує, керує, демонструє під наглядом.

3-й рівень С: Виконує, керує, демонструє самостійно.

4-й рівень D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 01	Організація терапевтичної допомоги населенню	
Мета	Навчити лікарів-інтернів системи організації охорони здоров'я в Україні, законодавчих актів в галузі охорони здоров'я, нормативних документів МОЗ України та інших центральних органів виконавчої влади, що стосуються охорони здоров'я, вміння їх застосування на практиці	
	Знання	Уміння
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати основи законодавства про охорону здоров'я в Україні. 2. Знати основні директивні документи, що визначають діяльність органів та установ охорони здоров'я. 3. Знати основи медичного права. 4. Знати загальні питання організації медичної допомоги населенню України. 5. Знати принципи роботи медичних закладів. 6. Знати принципи організації стаціонарної, амбулаторної, невідкладної медичної допомоги в клініці внутрішніх захворювань. 7. Знати правила оформлення медичної документації. 8. Знати основи статистичної звітності захворювань внутрішніх органів . 9. Знати основи реабілітації пацієнтів терапевтичного профілю, профілактичні та реабілітаційні державні програми. 10.Знати експертизу тимчасової та постійної втрати працездатності. 11.Знати стандарти діагностики і лікування в клініці внутрішніх захворювань. 12.Знати принципи доказовості у внутрішній медицині. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти оформити медичну документацію згідно законодавства з охорони здоров'я України. 2. Вміти визначити клінічний та трудовий прогноз пацієнта терапевтичного профілю, ступінь непрацездатності, дати рекомендації щодо працевлаштування. 3. Вміти аналізувати результати надання невідкладної, стаціонарної та амбулаторної допомоги пацієнту терапевтичного профілю. 4. Вміти організувати наступність у лікувальному процесі пацієнтів терапевтичного профілю. 5. Вміти визначати та дотримуватись функціональних обов'язків лікаря - терапевта. 6. Вміти оцінити дані статистичної звітності. 7. Вміти застосовувати принципи доказової медицини в клініці внутрішніх захворювань.

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Оформлення медичної документації	D
2. Визначення ступеня втрати працездатності	A
3. Дотримання функціональних обов'язків лікаря-терапевта	A
4. Аналіз та оцінка роботи лікаря терапевта	A

Тема 02	Хвороби органів дихання та професійні хвороби	
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування захворювань органів дихання і професійних хвороб згідно сучасних рекомендацій	
	Знання	Уміння
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати методи фізикального обстеження хворих з патологією органів дихання, методи рентгенологічної, функціональної та лабораторної діагностики при патології органів дихання. 2. Знати етіологію, патогенез епідеміологію гострих респіраторних захворювань (ГРЗ), 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти проводити скринінгову оцінку скарг і анамнезу пацієнта з патологією органів дихання та професійними хворобами. 2. Вміти проводити фізикальне обстеження пацієнтів із хворобами органів дихання та професійними хворобами.

їх клініко-діагностичні ознаки, методи лікування і профілактики ГРЗ.

3. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики хронічного обструктивного захворювання легень.

4. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики пневмоній.

5. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики раку легень.

6. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики захворювань плеври (плеврити, пневмоторакс).

7. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики нагнійних захворювань легень і плеври (абсцес легень, гангрена легень, бронхоектатична хвороба, емпієма плеври).

8. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики інтерстиційних захворювань легень (у т.ч. ідіопатичного легеневого фіброзу).

9. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики саркоїдозу органів дихання.

10. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики паразитарних та грибкових захворювань легень.

11. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики при синдромі обструктивного апное уві сні.

12. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, та профілактики кровохаркання і легеневої кровотечі.

13. Знати етіопатогенетичні механізми

3. Вміти обґрунтувати та призначити необхідний об'єм лабораторних й інструментальних обстежень при різних видах патології органів дихання та професійної патології.

4. Вміти провести диференційну діагностику хвороб органів дихання та професійних хвороб.

5. Сформулювати клінічний діагноз при патології органів дихання і професійній патології.

6. Вміти оцінити результати рентгенологічних методів дослідження (рентгенографія, КТ та МРТ) при патології органів дихання.

7. Вміти проводити інтерпретацію даних пікфлоуметрії, спірографії, пневмотахометрії.

8. Вміти оцінити результати ультразвукових методів дослідження при патології органів дихання.

9. Вміти оцінити результати ендоскопічних методів дослідження при патології органів дихання.

10. Вміти проводити інтерпретацію результатів лабораторних досліджень при захворюваннях органів дихання.

11. Вміти визначити показання до призначення антибактеріальних препаратів при патології органів дихання.

12. Вміти скласти схеми базисної терапії при хронічній неспецифічній легеневій патології.

13. Вміти проводити плевральну пункцію.

14. Вміти проводити серцево-легенево-церебральну реанімацію згідно міжнародних стандартів

15. Вміти визначити показання до госпіталізації хворих із патологією органів дихання та професійними захворюваннями, організувати її.

16. Вміти провести експертизу непрацездатності хворому з патології органів дихання і професійними захворюваннями.

<p>розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики муковісцидозу.</p> <p>14. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики дихальної недостатності.</p> <p>15. Знати особливості перебігу і лікування захворювань органів дихання у вагітних, хворих похилого та старечого віку.</p> <p>16. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики професійних легневих захворювань (пневмоконіозів, пилових бронхітів, екзогенних альвеолітів).</p> <p>17. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики вібраційної хвороби.</p> <p>18. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики хвороб, викликаних переохолодженням.</p>	
--	--

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги.	В
2. Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики).	В
3. Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта.	В
4. Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта.	А
5. Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її.	А
6. Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги.	В
7. Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України.	В
8. Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування.	В
9. Проведення підшкірного, внутрішньошкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів.	Д
10. Проведення пункції та катетеризації периферичної вени.	С
11. Інтерпретація рентгенологічного дослідження органів грудної клітки.	А
12. Проведення спірометрії та інтерпретація її результатів.	С
13. Проведення конікотомії.	С
14. Проведення трахеотомії.	В
15. Проведення торакоцентезу.	С

16. Проведення серцево-легенево-церебральної реанімації згідно міжнародних стандартів.	D
--	---

Тема 03	Хвороби серцево-судинної системи	
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування серцево-судинних захворювань згідно сучасних рекомендацій	
	Знання	Уміння
	<p>1. Методи обстеження при серцево-судинній патології. Значення лабораторних та інструментальних методів обстеження в діагностиці захворювань.</p> <p>2. Знати основи електрокардіографії, методику проведення, основні електрокардіографічні синдроми при захворюваннях серцево-судинної системи, їх значення.</p> <p>3. Знати особливості діагностики та лікування артеріальних гіпертензій.</p> <p>4. Знати діагностичні критерії гіпертензивних кризів.</p> <p>5. Знати етіопатогенетичні механізми розвитку, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, реабілітації та профілактики тромбоемболії легеневої артерії.</p> <p>6. Знати клінічну фармакологію антигіпертензивних засобів.</p> <p>7. Знати особливості діагностики атеросклерозу.</p> <p>8. Знати клінічну фармакологію гіполіпідемічних препаратів.</p> <p>9. Знати особливості діагностики та перебігу хронічних коронарних синдромів (стабільної ішемічної хвороби серця).</p> <p>10. Знати особливості діагностики та перебігу гострих коронарних синдромів, тактику ведення таких хворих на догоспітальному та стаціонарному етапах.</p> <p>11. Знати інтенсивну терапію і реанімацію при захворюваннях серця; при зупинці кровообігу та дихання; тактику при раптовій серцевій смерті.</p> <p>12. Знати клінічну фармакологію засобів, що використовуються при лікуванні хворих на ішемічну хворобу серця.</p> <p>13. Знати особливості діагностики та лікування хронічної ревматичної хвороби серця.</p> <p>14. Знати особливості ведення і реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань.</p> <p>15. Знати діагностичні критерії та методи лікування соматоформної вегетативної дисфункції.</p> <p>16. Знати діагностичні критерії та методи</p>	<p>1. Вміти провести фізикальне, лабораторне та інструментальне обстеження хворих на серцево-судинні захворювання.</p> <p>2. Вміти проводити ЕКГ-діагностику.</p> <p>3. Вміти надати допомогу при гіпертензивному кризі.</p> <p>4. Вміти диференційовано призначати лікувальні стратегії при артеріальній гіпертензії.</p> <p>5. Вміти диференційовано призначати лікувальні стратегії різних видах дисліпідемій.</p> <p>6. Вміти надати допомогу хворим із гострим коронарним синдромом на первинній ланці медичної допомоги.</p> <p>7. Вміти проводити реанімаційні заходи (елементи BLS, ACLS).</p> <p>8. Вміти проводити диференційну діагностику кардіоміопатій.</p> <p>9. Володіти базовими вміннями кардіореабілітації.</p> <p>10. Вміти надати невідкладну допомогу при порушеннях ритму та провідності серця.</p> <p>11. Вміти надати допомогу хворому на гостру серцеву недостатність.</p> <p>12. Вміти надати допомогу при гострій судинній недостатності.</p> <p>13. Вміти проводити диференційну діагностику та лікування хронічних коронарних синдромів, інфекційних ендокардитів, перикардитів, вад серця, хронічної серцевої недостатності.</p>

<p>лікування запальних захворювань міокарда.</p> <p>17.Знати діагностичні критерії та методи лікування незапальних кардіоміопатій.</p> <p>18.Знати діагностичні критерії та методи лікування інфекційного ендокардиту.</p> <p>19.Знати діагностичні критерії та методи лікування захворювань перикарда.</p> <p>20.Знати діагностичні критерії та методи лікування клапанної хвороби серця.</p> <p>21.Знати діагностичні критерії та методи лікування надшлуночкових порушень ритму (фібриляція передсердь, тріпотіння передсердь, пароксизмальні надшлуночкові тахікардії).</p> <p>22.Знати діагностичні критерії та методи лікування шлуночкових порушень ритму.</p> <p>23.Знати діагностичні критерії та методи лікування блокад серця.</p> <p>24.Знати діагностичні критерії та методи лікування хронічної серцевої недостатності.</p> <p>25.Знати клінічну фармакологію антиаритмічних засобів.</p> <p>26.Знати діагностичні критерії та тактику при гострій серцевій недостатності.</p> <p>27.Знати особливості перебігу серцево-судинних захворювань в особливих категоріях: осіб літнього та похилого віку, у вагітних, у жінок у менопаузі.</p> <p>28.Знати особливості діагностики та лікування гострої судинної недостатності.</p>	
--	--

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги/	В
2. Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики)	В
3. Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта	В
4. Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта	А
5. Визначення показів до госпіталізації пацієнта та її організації	А
6. Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги	В
7. Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України	В
8. Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування	В
9. Вимірювання артеріального тиску	Д
10. Реєстрація та аналіз ЕКГ	С
11. Реєстрація та аналіз холтеровського моніторування ЕКГ.	А

12. Проведення тредмілтесту.	A
13. Розрахунок гомілково-плечового індексу	C
14. Проведення серцево-легенево-церебральної реанімації згідно міжнародних стандартів.	C
15. Проведення дефібриляції.	D
16. Проведення підшкірного, внутрішньошкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів.	D
17. Проведення пункції та катетеризації периферичної вени.	C

Тема 04 Ревматичні хвороби	
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування системних захворювань згідно сучасних рекомендацій.
Знання	Уміння
<p>1. Знати методи обстеження хворих на ревматичні захворювання; лабораторну біохімічну, імунологічну діагностику; рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження серця і суглобів.</p> <p>2. Знати особливості діагностики та лікування ревматичної лихоманки.</p> <p>3. Знати особливості діагностики та лікування ревматоїдного артрити.</p> <p>4. Знати особливості діагностики та лікування спондилітів, анкілозивного спондиліту, псоріатичного артрити, реактивних поліартритів, хвороби Рейтера.</p> <p>5. Знати особливості діагностики та лікування дрібнокристалічних артропатій, подагри, хондрокальцинозу.</p> <p>6. Знати особливості діагностики та лікування остеоартрити.</p> <p>7. Знати особливості діагностики та лікування системного червоного вовчаку, системних васкулітів, вузликового поліатерііту.</p> <p>8. Знати особливості діагностики та лікування системної склеродермії, дерматоміозиту (поліоміозиту), паранеопластичних артропатій.</p> <p>9. Знати клінічну фармакологію імуномодулюючих та протизапальних препаратів, хондромодуляторів</p> <p>10. Знати особливості діагностики та лікування в осіб літнього та похилого віку.</p>	<p>1. Вміти інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих на ревматологічні хвороби.</p> <p>2. Вміти проводити диференційну діагностику артритів.</p> <p>3. Вміти проводити диференційну діагностику гострого болю.</p> <p>4. Вміти надати невідкладну допомогу при гострому болю.</p>

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги.	B
2. Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференціальної діагностики).	B

3. Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта.	B
4. Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта.	A
5. Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її.	A
6. Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги.	B
7. Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України.	B
8. Визначення клінічного та трудового прогнозу, ступеня непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування.	B
9. Проведення підшкірного, внутрішньошкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів.	D
10. Проведення пункції та катетеризації периферичної вени.	C
11. Інтерпретація рентгенологічного дослідження суглобів.	B
12. Інтерпретація ультразвукового дослідження суглобів.	B

Тема 05	Хвороби органів травлення.	
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування захворювань органів травлення згідно сучасних рекомендацій.	
	Знання	Уміння
	<ol style="list-style-type: none"> Знати методи обстеження та їхню інформативність при захворюваннях органів травлення. Знати основи рентгенологічної, ендоскопічної та ультразвукової діагностики захворювань органів травлення. Знати методи дослідження мікробіоценозу дигестивного тракту та гелікобактеріозу. Знати особливості діагностики та лікування гостроєзофагеальної рефлюксної хвороби, ахалазії кардії. Знати особливості діагностики та лікування функціональної шлункової диспепсії, гастритів та дуоденітів. Знати особливості діагностики та лікування виразкової хвороби та хвороб оперованого шлунка. Знати особливості скринінгової діагностики та методи лікування злоякісних пухлин органів травлення. Знати особливості діагностики та лікування хронічного некаменевого холециститу, жовчнокам'яної хвороби. Знати особливості діагностики та лікування жовтяниць та холестазу. Знати особливості діагностики та лікування захворювань печінки (хронічних гепатитів, неалкогольної жирової хвороби печінки, алкогольної хвороби печінки). Знати особливості діагностики та лікування цирозу печінки, його проявів та ускладнень. 	<ol style="list-style-type: none"> Вміти проводити фізикальне, лабораторне та інструментальне обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення. Вміти інтерпретувати дані лабораторного дослідження при захворюваннях органів травлення. Вміти інтерпретувати дані інструментального дослідження при захворюваннях органів травлення (рентгенологічного, ендоскопічного (езофагогастроуденофіброскопі, ректороманоскопії, ультрасонографічного). Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із захворюваннями стравоходу. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із захворюваннями гастродуоденальної зони. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із захворюваннями гепатобілярної зони. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із захворюваннями підшлункової залози. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із захворюваннями кишок. Вміти надати допомогу при невідкладних станах при захворюваннях органів травлення.

<p>12.Знати особливості діагностики та лікування хронічного панкреатиту.</p> <p>13.Знати особливості діагностики та лікування целиакії.</p> <p>14.Знати особливості діагностики та лікування синдрому надлишкового бактеріального росту.</p> <p>15.Знати особливості діагностики та лікування функціональних кишкових захворюваннях, синдромі подразненої кишки.</p> <p>16.Знати особливості діагностики та лікування запальних захворювань кишок (виразкового коліту і хвороби Крона).</p> <p>17.Знати особливості діагностики та тактики лікаря у разі синдрому «гострого живота».</p> <p>18.Знати особливості діагностики та тактики лікаря у разі гастроінтестинальної кровотечі та за наявності крові у випорожненні.</p> <p>19.Знати особливості діагностики та лікування захворювань органів травлення у вагітних.</p> <p>20.Знати особливості діагностики та лікування захворювань органів травлення у пацієнтів похилого та старечого віку.</p> <p>21.Знати основи фармакотерапії захворювань органів травлення, клінічну фармакологію препаратів, що застосовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями органів травлення.</p>	<p>10.Вміти проводити діагностичний лапароцентез</p>
--	--

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Езофагогастродуоденофіброскопія.	А
2. Ректороманоскопія.	А
3. Ультразвукове дослідження органів черевної порожнини.	В
4. Діагностичний лапароцентез.	С

Тема 06	Хвороби нирок
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування захворювань нирок згідно сучасних рекомендацій.
Знання	Уміння
<p>1. Знати методи обстеження та їхню інформативність при захворюваннях нирок.</p> <p>2. Знати основи рентгенологічної, та ультразвукової діагностики захворювань нирок.</p> <p>3. Знати особливості діагностики та лікування хронічної хвороби нирок.</p> <p>4. Знати особливості діагностики та лікування гломерулонефриту.</p>	<p>1. Вміти проводити фізикальне, лабораторне та інструментальне обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок.</p> <p>2. Вміти інтерпретувати дані лабораторного дослідження при захворюваннях нирок.</p> <p>3. Вміти інтерпретувати дані інструментального дослідження при захворюваннях нирок (рентгенологічного, ультрасонографічного).</p>

<p>5. Знати особливості діагностики та лікування нефротичного синдрому.</p> <p>6. Знати особливості діагностики та лікування хронічного пієлонефриту. Знати особливості діагностики та лікування нефролітіазу.</p> <p>7. Знати особливості діагностики та лікування гострого ураження нирок та хронічної ниркової недостатності.</p> <p>8. Знати принципи інтенсивної терапії захворювань нирок.</p> <p>9. Знати особливості діагностики та тактики лікаря у разі гострої затримки сечі.</p> <p>10. Знати особливості діагностики та лікування захворювань нирок у вагітних (нефропатія вагітних, ниркова еклампсія).</p> <p>11. Знати особливості діагностики та лікування захворювань нирок у пацієнтів похилого та старечого віку.</p> <p>12. Знати основи фармакотерапії захворювань нирок, клінічну фармакологію препаратів, що застосовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями нирок.</p>	<p>4. Вміти проводити катетеризацію сечового міхура.</p> <p>5. Вміти надати допомогу при невідкладних станах при захворюваннях нирок.</p> <p>6. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із хронічною хворобою нирок.</p> <p>7. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із гломерулонефритом.</p> <p>8. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із нефротичним синдромом.</p> <p>9. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із пієлонефритом. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із нефролітіазом.</p> <p>10. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнок із нефропатією вагітних та нирковою еклампсією.</p> <p>11. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із гострим ураженням нирок.</p> <p>12. Вміти визначати необхідний об'єм клінічного обстеження і тактику лікування пацієнтів із хронічною нирковою недостатністю.</p> <p>13. Вміти проводити інтенсивну терапію при захворюваннях нирок.</p>
--	--

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Ультразвукове дослідження нирок.	В
2. Катетеризація сечового міхура	С

Тема 08	Хвороби органів кровотворення	
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування гематологічних хворих згідно сучасних рекомендацій	
Знання	Уміння	
<p>1. Знати методи обстеження гематологічних хворих, основні ланки схеми кровотворення; принципи діагностики патології органів кровотворення</p> <p>2. Знати патогенетичну класифікацію анемії, принципи діагностики.</p> <p>3. Знати патогенетичні механізми, які призводять до збільшення лімфовузлів – лімфаденопатій</p> <p>4. Знати перелік захворювань, які супроводжуються синдромом</p>	<p>1. Вміти провести анамнестичне і фізикальне обстеження пацієнта з патологією органів кровотворення</p> <p>2. Вміти інтерпретувати результати додаткових методів обстеження пацієнта з патологією органів кровотворення</p> <p>3. Вміти тлумачити патологічні зміни в аналізі крові, мієлограмі</p> <p>4. Вміти інтерпретувати результати додаткових методів обстеження пацієнтів з анеміями, що найчастіше трапляються в</p>	

<p>лімфаденопатій та лікарська тактика при синдромі лімфаденопатій</p> <p>5. Знати етіопатогенетичні аспекти виникнення гемобластозів, діагностичні критерії гострих лейкозів.</p> <p>6. Знати діагностичні критерії хронічних мієлопроліферативних захворювань, принципи діагностики і тактику терапевта</p> <p>7. Знати лабораторну та клінічну діагностику порушень первинного (тромбоцитарно-судинного) гемостазу та вторинного (плазмового) гемостазу; сучасну класифікацію геморагічних захворювань</p> <p>8. Знати основні причини виникнення ДВЗ як синдрому, що ускладнює життєво-небезпечні стани; лабораторну та клінічну діагностику фаз ДВЗ-синдрому</p> <p>9. Знати клінічні ознаки ступеня крововтрати; препарати інфузійно-трансфузійної терапії</p> <p>10. Знати принципи надання невідкладної допомоги гематологічним хворим.</p>	<p>практиці лікаря-терапевта</p> <p>5. Вміти провести послідовне</p> <p>6. пальпаторне дослідження лімфатичних вузлів; інтерпретувати результати, отримані при пальпації.</p> <p>7. Вміти тлумачити патологічні зміни в аналізі крові та біоптату лімфовузла</p> <p>8. Вміти інтерпретувати результати додаткових методів обстеження пацієнтів з підозрою на гемобластоз</p> <p>9. Вміти сформулювати клінічний діагноз, призначити адекватне лікування хворому із геморагічними захворюваннями.</p> <p>10. Вміти тлумачити патологічні зміни в аналізі крові при різних стадіях ДВЗ-синдрому, сформулювати клінічний діагноз, встановити стадію та призначити адекватне лікування ДВЗ-синдрому, відповідно до стадії.</p> <p>11. Вміти провести інфузійно-трансфузійну терапію</p> <p>12. Вміти надати невідкладну допомогу гематологічним хворим.</p>
---	---

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Оцінка тяжкості стану пацієнта, визначення обсягу та послідовності необхідних медичних заходів та маніпуляцій, надання необхідної допомоги.	B
2. Проведення клінічного обстеження пацієнта (анамнез, фізикальне обстеження, виявлення загальних та специфічних ознак захворювання, проведення диференційної діагностики).	B
3. Призначення плану обстеження, визначення об'єму та оцінка результатів лабораторного і інструментального обстеження пацієнта.	B
4. Обґрунтування необхідності спеціальних методів обстеження пацієнта.	A
5. Визначення показів до госпіталізації пацієнта та організація її.	A
6. Встановлення і формулювання клінічного діагнозу, плану і тактики ведення пацієнта, призначення адекватного лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги.	B
7. Оформлення медичної документації згідно законодавства з охорони здоров'я України.	B
8. Проведення підшкірного, внутрішньошкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів.	D
9. Проведення пункції та катетеризації периферичної вени.	C
10. Переливання крові та кровозамінників.	C
11. Визначення групи та резус-належності крові.	A

Тема 09	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та лікування захворювань ендокринної системи та обміну речовин згідно сучасних рекомендацій
Знання	Уміння
1. Знати основні методи обстеження хворих з ендокринною патологією.	1. Вміти провести фізикальне та лабораторно-інструментальне обстеження

2. Знати основи захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи: етіологію, патогенез, особливості клініки, діагностики та лікування гіпоталамічного синдрому, гіпопітуїтаризму, акромегалії, хвороби Іценко-Кушинга, гіперпрлактинемії, нецукрового діабету.

3. Знати особливості перебігу хвороб щитоподібної залози: клініко-діагностичні критерії порушень функціонального стану (гіпертиреоз, гіпотиреоз), йододефіцитних захворювань, структурних змін (вузловий зоб) та запальних станів щитоподібної залози (тиреїдити).

4. Знати етіопатогенетичні основи та клініко-діагностичні критерії цукрового діабету, особливості перебігу цукрового діабету 1 і 2 типу, механізми розвитку та клінічні прояви ускладнень.

5. Знати причини виникнення, механізми розвитку та відмінні ознаки гострих порушень вуглеводного обміну, в т.ч. кетоацидотичної, гіперосмолярної, лактацидеміної та гіпоглікемічної коми, основи інтенсивної терапії коматозних станів при цукровому діабеті.

6. Знати етіопатогенетичні та клінічні особливості захворювань наднирників: хвороби Адісона, синдрому Іценко-Кушинга, первинного гіперальдостеронізму, феохромоцитом.

7. Знати патогенетичні та гормональні особливості різних типів ожиріння, діагностичні критерії метаболічного синдрому Х, сучасні методи лікування надмірної ваги та супутніх метаболічних розладів.

8. Знати основи фізіологічного та патологічного клімаксу, особливості дисгормонального статусу в перименопаузі, режими симптоматичної та замісної гормональної терапії, клініко-діагностичні критерії остеопорозу та сучасні лікувальні заходи при втраті мінеральної щільності кістки.

9. Знати основи інтенсивної терапії і реанімації при ендокринних захворюваннях, в т.ч. при тиреотоксичній кризі, гіпотиреоїдній комі, гострій наднирниковій недостатності, можливі ускладнення та особливості невідкладних заходів при недостатності чи надлишку відповідних гормонів

хворих із захворюваннями ендокринної системи та обміну речовин

2. Вміти визначити діагностичні критерії дисфункції гіпоталамо-гіпофізарної системи та обрати відповідну лікувальну тактику

3. Вміти оцінити результати інструментальних (в т.ч. УЗД, сцинтиграфія, ТАПБ) та лабораторних (гормональні, запальні маркери) методів дослідження та застосувати відповідну корегуючу терапію.

4. Вміти діагностувати порушення вуглеводного обміну, оцінити результати глікемічної кривої, призначити і відкорегувати гіпоглікемізуючу терапію при 1 та 2 типі цукрового діабету, провести корекцію діабетичних ускладнень.

5. Вміти застосувати диференційований підхід до вибору заходів інтенсивної терапії при різних видах гострих порушень вуглеводного обміну.

6. Вміти діагностувати дисфункцію наднирникових залоз, оцінити результати лабораторно-інструментальних обстежень, надати невідкладну допомогу при катехоламіновому та аддісонічному кризах.

7. Вміти оцінити ступінь надмірної ваги, виявити супутні метаболічні порушення, надати відповідні рекомендації щодо модифікації способу життя, оцінити наявність показів до фармакологічного та хірургічного лікування ожиріння.

8. Вміти оцінити ступінь перименопаузальних гормональних проявів та вираженість порушень кальцієво-фосфорного обміну, призначити відповідний перелік обстежень, оцінити можливості та ризики гормональної замісної терапії.

9. Вміти застосувати диференційований підхід до діагностики та лікування гострих дисгормональних станів у відповідності до чинних діагностично-лікувальних алгоритмів.

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Проведення підшкірного, внутрішньошкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів.	С
2. Проведення пункції та катетеризації периферичної вени.	В
3. Введення назогастрального зонда.	С
4. Катетеризація сечового міхура.	В
5. Оцінка даних лабораторних досліджень при захворюваннях ендокринної системи.	А
6. Оцінка даних візуальних методів дослідження внутрішніх органів (рентгенологічного, ультрасонографічного, КТ, МРТ, сцинтиграфії).	А

Тема 10	Інтенсивна терапія. Невідкладні стани.	
Мета	Розуміти основні принципи діагностики та інтенсивної терапії при невідкладних станах згідно сучасних рекомендацій.	
	Знання	Уміння
	<p>1. Знати основні принципи надання невідкладної допомоги, її етичні та юридичні аспекти; засади серцево-легеневої реанімації у різних вікових групах.</p> <p>2. Знати клініко-діагностичні ознаки зупинки кровообігу та дихання, алгоритми надання невідкладної допомоги при цих станах.</p> <p>3. Знати клініко-діагностичні критерії гострого коронарного синдрому та алгоритм невідкладних заходів згідно чинних наказів та алгоритмів.</p> <p>4. Знати патофізіологічні механізми розвитку пароксизмальних порушень ритму та провідності серця, їх клінічні прояви та ЕКГ ознаки.</p> <p>5. Знати причини розвитку та клінічні ознаки гострої серцевої недостатності, основні засади невідкладної допомоги.</p> <p>6. Знати клініко-діагностичні ознаки, основи диференційованого підходу до надання невідкладної допомоги при неускладнених та ускладнених гіпертензивних кризах (гострі розлади мозкового кровообігу, гострий коронарний синдром, гостра гіпертензивна енцефалопатія, розшаровуюча аневризма аорти, еклампсія).</p> <p>7. Знати основні причини виникнення колаптоїдних станів, їх клінічні ознаки, особливості перебігу та комплекс невідкладних заходів.</p> <p>8. Знати етіопатогенетичні основи виникнення шоків станів, особливості перебігу та ускладнення кардіогенного шоку, основні принципи терапії шоків станів.</p> <p>9. Знати поняття «синкопе», причини та</p>	<p>1. Вміти виконувати комплекс невідкладних заходів (конікотомія, трахеотомія, ШВЛ, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця) згідно сучасних чинних алгоритмів.</p> <p>2. Вміти виконувати непрямий та прямий масаж серця, дефібриляцію, ШВЛ, визначати ознаки ефективності реанімаційних заходів та підстави для припинення реанімаційних дій.</p> <p>3. Вміти визначити маршрут пацієнта з гострим коронарним синдромом, контролювати рамки «терапевтичного вікна», застосувати необхідний обсяг невідкладних заходів.</p> <p>4. Вміти знати ЕКГ та інтерпретувати її дані, надати відповідну до встановленого діагнозу невідкладну допомогу.</p> <p>5. Вміти визначити клініко - діагностичні симптоми гострої серцевої недостатності, надати невідкладну допомогу згідно встановленого алгоритму.</p> <p>6. Вміти надати невідкладну допомогу хворому з неускладненим та ускладненим гіпертензивним кризом.</p> <p>7. Вміти надати невідкладну допомогу хворому в стані колапсу, попередити можливі ускладнення.</p> <p>8. Вміти визначити причини виникнення кардіогенного шоку, визначити маршрут пацієнта, надати невідкладну допомогу</p> <p>9. Вміти виконати алгоритм невідкладних заходів при втраті свідомості пацієнтом, зважаючи на ймовірні причини розвитку синкопального стану.</p> <p>10. Вміти оцінити стан пацієнта за відповідними шкалами, визначити маршрут</p>

<p>клініко-діагностичні ознаки втрати свідомості, диференційований підхід до надання невідкладної допомоги.</p> <p>10. Знати основи клініки і діагностики гострих розладів мозкового кровообігу (з урахуванням шкали FAST), межі «терапевтичного вікна» для ургентного виконання тромболізу, покази та основні протипокази до тромболітичної терапії.</p> <p>11. Знати причини розвитку та клініко-діагностичні особливості епілептичних та неепілептиформних пароксизмальних станів, алгоритм невідкладних заходів та профілактики ускладнень.</p> <p>12. Знати етіопатогенетичні основи виникнення гострих психічних розладів, клінічні особливості перебігу, алгоритм проведення невідкладних заходів, правові та етичні аспекти надання допомоги при гострих психічних станах.</p> <p>13. Знати прояви та клініко-діагностичні особливості епілептичного статусу.</p> <p>14. Знати прояви та особливості перебігу абстинентного синдрому, алкогольного делірію, алкогольної коми.</p> <p>15. Знати причини розвитку та клініко-діагностичні особливості перебігу гострої дихальної недостатності (вт.ч. астматичний статус, стеноз гортані, ларинготрахеїт, пневмоторакс тощо).</p> <p>16. Знати причини розвитку, клініко-діагностичні ознаки та алгоритм невідкладних заходів при наявності крові у випорожненнях.</p> <p>17. Знати причини виникнення, механізми розвитку та відмінні ознаки гострих порушень вуглеводного обміну, в т.ч. кетоацидотичної, гіперосмолярної, лактацидеміної та гіпоглікемічної коми, основи інтенсивної терапії коматозних станів).</p> <p>18. Знати основи інтенсивної терапії і реанімації при тиреотоксичній кризі, гіпотиреоїдній комі, гострій наднирниковій недостатності, можливі ускладнення та особливості невідкладних заходів при недостатності чи надлишку відповідних гормонів.</p> <p>19. Знати етіопатогенетичні основи та особливості перебігу гострих алергічних станів, у т.ч. анафілаксії (набряк гортані, набряк Квінке, анафілактичний шок), гострій шкірній висипці.</p> <p>20. Знати особливості виникнення та</p>	<p>пацієнта, надати невідкладну допомогу, профілакувати розвиток ускладнень</p> <p>11. Вміти надати невідкладну допомогу при судомному синдромі, профілакувати ускладнення.</p> <p>12. Вміти надати невідкладну допомогу хворому з гострими психічними розладами згідно чинних наказових форм.</p> <p>13. Вміти надати невідкладну допомогу хворому в епістатусі, попередити розвиток ускладнень</p> <p>14. Вміти виконати передбачену протоколом інтенсивну терапію станів, обумовлених вживанням алкоголю</p> <p>15. Вміти надавати невідкладну допомогу та проводити інтенсивну терапію в рамках протоколу «контроль дихальних шляхів»</p> <p>16. Вміти визначити ймовірні причини наявності крові у випорожненнях та застосувати відповідний алгоритм невідкладних заходів.</p> <p>17. Вміти застосувати диференційований підхід до вибору заходів інтенсивної терапії при різних видах гострих порушень вуглеводного обміну.</p> <p>18. Вміти застосувати диференційований підхід до діагностики та лікування гострих дисгормональних станів у відповідності до чинних діагностично-лікувальних алгоритмів.</p> <p>19. Вміти надати невідкладну допомогу пацієнту в стані анафілаксії з урахуванням положень протоколу «контроль дихальних шляхів», провести інтенсивну терапію, попередити розвиток ускладнень.</p> <p>20. Вміти застосувати засоби індивідуального захисту ґрунтуючись на засадах безпеки перебування в умовах іонізуючого опромінення, організувати та надати невідкладну допомогу потерпілим внаслідок гострих радіаційних уражень</p> <p>21. Вміти надати невідкладну допомогу та забезпечити інтенсивну терапію при гострих промислових отруєннях, застосувати антидотну терапію і/або уніфіковану невідкладну допомогу при отруєнні, якщо отрута невідома</p> <p>22. Вміти надати невідкладну допомогу та забезпечити інтенсивну терапію при гострих побутових і медикаментозних отруєннях, укусах і вжаленнях, застосувати антидотну терапію і/або уніфіковану невідкладну допомогу при отруєнні, якщо отрута невідома</p>
---	---

клінічного перебігу гострих радіаційних уражень, засоби індивідуального захисту та засади власної безпеки в умовах іонізуючого опромінення, основи організації допомоги при масових гострих радіаційних ураженнях.

21. Знати основи організації допомоги при промислових отруєннях та гострих професійних отруєннях, основні принципи антидотної терапії.

22. Знати основи організації допомоги при гострих побутових отруєннях, гострих медикаментозних отруєннях, укусах і вжаленнях.

23. Знати основні засади організації невідкладної допомоги при особливо небезпечних інфекціях (чума, холера, контагіозні геморагічні гарячки, жовта гарячка).

24. Знати механізми виникнення політравми, клініко-діагностичні ознаки краш-синдрому та травматичного шоку, алгоритм невідкладної допомоги та обсяг інтенсивної терапії.

25. Знати основи транспортної іммобілізації при різних видах травматичних пошкоджень.

26. Знати механізми виникнення та особливості уражень спричинених впливом холодного середовища (переохолодження, обмороження), основні невідкладні заходи при вказаних станах.

27. Знати механізми виникнення травм, спричинених дією електричного струму (в т.ч., удар блискавкою, травми від зброї з електричним зарядом) та особливості пошкоджень при зануренні на глибину.

28. Знати механізми виникнення та особливості уражень спричинених впливом теплого середовища (гіпертермічний синдром, тепловий удар, опіки), основні невідкладні заходи при вказаних станах.

29. Знати етіопатогенетичні особливості шокових станів (в т.ч. геморагічного, травматичного, гіповолемічного) та основні принципи інтенсивної терапії.

30. Знати клініко-діагностичні особливості кровотеч, принципи визначення об'єму крововтрати, основні засади трансфузіології

31. Знати етіопатогенетичні та клінічні особливості перебігу гострої печінкової недостатності.

32. Знати причини та механізм гострого пошкодження нирок, клініко-діагностичні

23. Вміти застосувати інтегрований підхід при підозрі на особливо небезпечне інфекційне захворювання, організувати та надати відповідну невідкладну допомогу.

24. Вміти діагностувати травматичний/больовий шок у пацієнта з політравмою, визначити обсяг

першочергових заходів з урахуванням положень протоколу «контроль болю»

25. Виконати транспортну іммобілізацію при різних видах травматичних

пошкоджень, діагностувати ознаки травматичного/больового шоку, надати

невідкладну допомогу з урахуванням положень протоколу «контроль болю»

26. Вміти надати невідкладну допомогу при системному/локальному переохолодженні, обмороженні, провести реанімаційні заходи в умовах зниженої температури тіла.

27. Вміти надати невідкладну допомогу при станах спричинених дією електричного струму, виконати комплекс реанімаційних заходів при утопленні.

28. Вміти надати невідкладну допомогу при гіпертермічному синдромі, тепловому ударі та опіках.

29. Вміти розпізнати ознаки шокowego стану, провести відповідну інтенсивну терапію, попередити розвиток ускладнень

30. Вміти надати невідкладну допомогу хворому з кровотечею, переливати кров та її компоненти.

31. Вміти надати невідкладну допомогу та провести інтенсивну терапію хворому з гострою печінковою недостатністю

32. Вміти провести комплекс невідкладних заходів пацієнту з гострим пошкодженням нирок, визначити покази/протипокази до діалізу

33. Провести катетеризацію сечового міхура, визначити маршрут пацієнта з гематурією

34. Визначити обсяг лікувально-діагностичних заходів та інтенсивної терапії при підозрі на гострий живіт»

35. Визначити маршрут пацієнта з підозрою на глибокий венозний тромбоз, покази/протипокази до

тромболітичної/антикоагулянтної терапії

36. Визначити обсяг лікувально-діагностичних заходів та інтенсивної терапії у хворих із гострим болем

промежини/тазової ділянки

37. Виконати реанімаційні заходи у дітей

<p>ознаки гострої ниркової недостатності.</p> <p>33. Знати етіопатогенетичні механізми виникнення та клінічні прояви гострої затримки сечі і гематурії.</p> <p>34. Знати особливості та причини виникнення гострого абдомінального болю та напруження м'язів передньої черевної стінки.</p> <p>35. Знати особливості та причини виникнення гострого венозного тромбозу, засади невідкладної (тромболітичної) терапії.</p>	<p>першого року життя.</p>
---	----------------------------

Практичні навички/компетентності	
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння
1. Серцево-легенево-церебральна реанімація.	D
2. Дефібриляція.	D
3. Конікотомія, трахеотомія.	C
4. Визначення групи та резус-належності крові.	D
5. Переливання крові та кровозамінників.	D
6. Проведення підшкірного, внутрішньошкірного, дом'язевого, довенного введення медикаментозних препаратів.	D
7. Проведення пункції та катетеризації периферичної вени.	D
8. Проведення торакоцентезу.	C
9. Проведення лапароцентезу.	C
10. Введення назогастрального зонда.	D
11. Катетеризація сечового міхура.	D

4. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

І рік навчання

Тривалість навчання – 3 місяці (468 годин)

Код курсу	Назва	Кількість годин			
		Лекц.	Прак.	Сем.	Разом
01	Організація терапевтичної допомоги населенню	4	4	6	14
02	Хвороби органів дихання та професійні хвороби	8	58	32	98
03	Хвороби серцево-судинної системи	14	92	40	146
04	Ревматичні хвороби	8	44	22	74
05	Хвороби органів травлення	8	58	32	98
	Проміжний контроль (І рік навчання)		2		2
	<i>Суміжні спеціальності (дисципліни) та додаткові програми:</i>				
	Симуляційна медицина		20		20
	Медицина невідкладних станів	4	6	6	16
	Разом	46	284	138	468

ІІ рік навчання

Тривалість навчання – 3 місяці (468 годин)

Код курсу	Назва	Кількість годин			
		Лекц.	Практ.	Сем.	Разом
06	Хвороби нирок	8	60	20	88
07	Клінічна алергологія	6	50	16	72
08	Хвороби органів кровотворення	6	58	18	82
09	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин	8	60	20	88
10	Інтенсивна терапія. Невідкладні стани	6	24	18	48
11	Немедикаментозні методи лікування. Побічна дія ліків	6	16	14	36
	<i>Суміжні спеціальності (дисципліни) та додаткові програми:</i>				
	Паліативна допомога	6	16	14	36
	Проміжний контроль (ІІ рік навчання)	-	-	6	6
	Підсумковий контроль (атестація)	-	-	6	6
	Разом	46	284	138	468

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

I рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
01	ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ	4
01.01	Загальні питання організації медичної допомоги населенню України. Принципи роботи лікувально - поліклінічних закладів. Стаціонарна та амбулаторна терапевтична допомога.	2
01.02	Принципи лікарсько-трудової експертизи. Експертиза тимчасової та постійної втрати працездатності.	2
02	ХВОРОБИ ОРГАНІВ ДИХАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ	8
02.01	Хронічне обструктивне захворювання легень. Класифікація. Критерії бронхіальної обструкції. Програми лікування. Покази до госпіталізації. Реабілітаційна терапія.	2
02.02	Пневмонії. Класифікація. Нові підходи до лікування.	2
02.03	Нагнійні захворювання легень. Абсцес легень. Бронхоектатична хвороба. Емпієма плеври.	2
02.04	Легеневе серце. Класифікація легеневої гіпертензії. Тромбоемболія легеневої артерії. Критерії діагнозу. Комплексне лікування. Інтенсивна терапія. Профілактика.	2
03	ХВОРОБИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ	14
03.01	Артеріальні гіпертензії. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Загальні принципи терапії.	2
03.02	Вторинні артеріальні гіпертензії. Гіпертензивні кризи. Загальні принципи терапії. Невідкладна допомога.	2
03.03	Атеросклероз. Сучасні погляди на проблему. Принципи лікування та профілактика.	2
03.04	Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Стенокардія. Діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація.	2
03.05	Гострий коронарний синдром. Нестабільна стенокардія. Інфаркт міокарда. Діагностика, диференційна діагностика. Ускладнення. Невідкладна допомога. Лікування. Реабілітація.	2
03.06	Серцева недостатність. Класифікація (клінічні стадії, варіанти, функціональні класи за критеріями NYHA). Особливості лікування.	2
03.07	Гостра серцева недостатність. Серцева астма. Набряк легень. Тактика лікаря-терапевта. Діагностика. Алгоритми лікування.	2
04	РЕВМАТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ	8
04.01	Ревматична лихоманка. Класифікація. Діагностичні критерії. Методи лікування. Первинна та вторинна профілактика.	2
04.02	Захворювання суглобів. Ревматоїдний артрит. Класифікація. Діагностичні критерії. Сучасні методи лікування. Експертиза непрацездатності.	2
04.03	Системні захворювання сполучної тканини. Системний червоний вовчак. Системні васкуліти. Вузликосий периартеріт. Диференційно-діагностичні критерії. Сучасні програми лікування.	2
04.04	Гострий біль (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах).	2
05	ХВОРОБИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ	8

05.01	Хвороби стравоходу. Гастроєзофагальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії.	2
05.02	Виразкова хвороба.	2
05.03	Хвороби печінки. Хронічні гепатити. Алкогольна хвороба печінки. Алкогольна кома. Діагностика. Тактика лікаря. Прогноз.	2
05.04	Хвороби підшлункової залози. Хронічний панкреатит. Зовнішньосекреторна панкреатична недостатність.	2
Разом		42

II рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
06	ХВОРОБИ НИРОК	8
06.01	Пієлонефрити, тубулоінтерстиційні нефрити: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов.	2
06.02	Гломерулонефрити: сучасні підходи до діагностики та лікування.	2
06.03	Нефропатії у хворих з хворобами сполучної тканини, при цукровому діабеті та у вагітних	2
06.04	Гостре пошкодження нирок. Хронічна хвороба нирок. Методи замісного ниркового лікування. Методи консервативного та замісного лікування у хворих з хронічною хворобою нирок. Перспективи розвитку трансплантології і сучасні можливості в лікуванні термінальної стадії хронічної хвороби нирок.	2
07	КЛІНІЧНА АЛЕРГОЛОГІЯ	6
07.01	Основні проблеми клінічної алергології. Імунопатогенез алергії. Специфічна імунодіагностика та імунотерапія хворих на поліноз та алергічну бронхіальну астму. Харчова алергія.	2
07.02	Кропив'янка та ангіоневротичний набряк. Диференційна діагностика імунного та неімунного механізмів (алергії та псевдоалергії). Атопічний дерматит.	2
07.03	Медикаментозна алергія та анафілаксія.	2
08	ХВОРОБИ ОРГАНІВ КРОВОТВОРЕННЯ	6
08.01	Анемії: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
08.02	Гемобластози: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
08.03	Геморагічні захворювання і синдроми: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
09	ХВОРОБИ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН	8
09.01	Хвороба та синдром Іценко-Кушинга. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.02	Хвороби щитоподібної залози. Класифікація. Патогенез. Клініка. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.03	Цукровий діабет. Класифікація. Клініка. Діагностика. Ускладнення. Діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
09.04	Ожиріння. Класифікація. Діагностика. Сучасні підходи до лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
10	ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ. НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ	6

10.01	Порушення функції нирок: хронічна і гостра ниркова недостатність. Етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.02	Неврологічні порушення: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.03	Ендокринні та метаболічні порушення: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
11. НЕМЕДИКАМЕНТОЗНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ. ПОБІЧНА ДІЯ ЛІКІВ		6
11.01	Немедикаментозні методи лікування.	2
11.02	Побічна дія ліків	4
<i>Разом</i>		40

5.2. Теми практичних занять

І рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
01	ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ	4
01.01	Функціональні обов'язки дільничного лікаря-терапевта. Оформлення медичної документації. Статистична звітність. Санітарно-освітня робота.	2
01.02	Принципи лікарсько-трудової експертизи. Експертиза тимчасової та постійної втрати працездатності.	2
02	ХВОРОБИ ОРГАНІВ ДИХАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ	58
02.01	Методи обстеження хворих з патологією органів дихання. Функціональна діагностика. Лабораторні та рентгенологічні методи дослідження.	2
02.02	Гострі респіраторні захворювання. Клінічна картина та діагностика основних форм і ускладнень. Лікування. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій.	2
02.03	Хронічне обструктивне захворювання легень. Класифікація. Критерії бронхіальної обструкції. Програми лікування. Покази до госпіталізації. Реабілітаційна терапія.	2
02.04	Пневмонії. Класифікація. Нові підходи до лікування.	4
02.05	Рак легень	2
02.06	Хвороби плеври. Плеврити. Пневмоторакс. Діагностика, методи невідкладної допомоги. Покази до плевральної пункції та дренивання порожнини плеври.	4
02.07	Нагнійні захворювання легень. Абсцес легень. Бронхо-ектатична хвороба. Емпієма плеври.	2
02.08	Інтерстиціальні захворювання легень. Фіброзуєчі альвеоліти.	2
02.09	Дихальна недостатність. Класифікація. Діагностичні критерії.	4
02.10	Легеневе серце. Класифікація легеневої гіпертензії. Тромбоемболія легеневої артерії. Критерії діагнозу. Комплексне лікування. Інтенсивна терапія. Профілактика.	4
02.11	Прийом бронхіальної астми. Астматичний статус.	4
02.12	Легенева кровотеча. Діагностика. Тактика лікаря. Невідкладна	4

	допомога.	
02.13	Гостра дихальна недостатність (в т.ч. гострий стеноз, ларинготрахеїт тощо)	4
02.14	Спонтанний пневмоторакс.	2
02.15	Імунотропний вплив вірусів і бактерій. Опортуністичні інфекції. Вплив антибактеріальних препаратів на імунну систему. Методи імунпрофілактики. Методи раціональної антибіотикотерапії.	4
02.16	Особливості перебігу і лікування захворювань органів дихання у вагітних, хворих похилого та старечого віку.	2
02.17	Професійні легеневі хвороби. Пневмоконіози. Пилові бронхіти. Екзогенні альвеоліти. Діагностика. Експертиза непрацездатності.	4
02.18	Вібраційна хвороба. Хвороби, викликані переохолодженням.	2
02.19	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються в лікуванні захворювань органів дихання.	4
03	ХВОРОБИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ	92
03.01	Методи обстеження при серцево-судинній патології.	2
03.02	Основи електрокардіодагностики, методика проведення, основні електрокардіографічні синдроми при захворюваннях серцево-судинної системи, їх значення.	4
03.03	Артеріальні гіпертензії. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Загальні принципи терапії.	4
03.04	Вторинні артеріальні гіпертензії. Гіпертензивні кризи. Загальні принципи терапії. Невідкладна допомога.	4
03.05	Клінічна фармакологія антигіпертензивних засобів	2
03.06	Атеросклероз. Сучасні погляди на проблему. Принципи лікування та профілактика.	4
03.07	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються при лікуванні хворих з атеросклерозом.	4
03.08	Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Стенокардія. Діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація	2
03.09	Гострий коронарний синдром. Нестабільна стенокардія. Інфаркт міокарда. Діагностика, диференційна діагностика. Ускладнення. Невідкладна допомога. Лікування. Реабілітація.	4
03.10	Інтенсивна терапія і реанімація при захворюваннях серця. Зупинка кровообігу та дихання. Раптова серцева смерть. Причини. Діагностика. Тактика лікаря. Методи оживлення. Реабілітація.	4
03.11	Основні групи та клінічна фармакологія засобів, що використовуються при лікуванні хворих з ішемічною хворобою серця.	4
03.12	Особливості ведення і реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань.	2
03.13	Патологічні порушення діяльності серцево-судинної системи в перименопаузальному періоді	2
03.14	Захворювання серцево-судинної системи у вагітних. Тактика лікаря. Методи профілактики.	2
03.15	Соматоформна вегетативна дисфункція. Критерії діагнозу. Лікування. Профілактика.	2
03.16	Хвороби міокарда. Міокардити. Міокардіофіброз.	2
03.17	Кардіоміопатії.	4
03.18	Інфекційний ендокардит. Сучасні особливості перебігу. Диференційна діагностика. Тактика лікування.	4
03.19	Захворювання перикарду.	4
03.20	Вроджені вади серця. Тактика лікаря-терапевта. Методи лікування.	4

	Прогноз. Диспансеризація	
03.21	Фібриляція та тріпотіння передсердь. Надшлуночкова пароксизмальна тахікардія. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.	4
03.22	Шлуночкова екстрасистолія. Пароксизмальна шлуночкова тахікардія. Фібриляція шлуночків. Асистолія. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.	4
03.23	Блокади серця.	4
03.24	Клінічна фармакологія антиаритмічних, антиромботичних, антиромбоцитарних препаратів.	4
03.25	Серцева недостатність. Класифікація (клінічні стадії, варіанти, функціональні класи за критеріями NYHA). Особливості лікування.	4
03.26	Гостра серцева недостатність. Серцева астма. набряк легень. Тактика лікаря-терапевта. Діагностика. Алгоритми лікування.	4
03.27	Гостра судинна недостатність (колапс).	2
03.28	Особливості перебігу серцево-судинних захворювань у хворих похилого віку.	2
04	РЕВМАТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ	44
04.01	Методи обстеження хворих з ревматичними захворюваннями. Лабораторна біохімічна, імунологічна діагностика. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження серця і суглобів. ЕКГ, Ехокардіографія.	4
04.02	Ревматична лихоманка. Класифікація. Діагностичні критерії. Методи лікування. Первинна та вторинна профілактика.	2
04.03	Хронічна ревматична хвороба серця. Діагностика. Лікування. Набуті вади серця. Тактика лікаря-терапевта. Методи лікування. Прогноз. Диспансеризація.	4
04.04	Захворювання суглобів. Ревматоїдний артрит. Класифікація. Діагностичні критерії. Сучасні методи лікування. Експертиза непрацездатності.	2
04.05	Спондилоартрити. Анкілозуючий спондилоартрит. Псоріатичний артрит. Реактивні поліартрити. Хвороба Рейтера.	4
04.06	Дрібнокристалічні артропатії. Подагра. Хондрокальциноз.	4
04.07	Остеоартроз. Клінічні варіанти. Критерії діагнозу. Базисна терапія. Хондростимулятори. Профілактика.	4
04.08	Системні захворювання сполучної тканини. Системний червоний вовчак. Системні васкуліти. Вузликосий периартеріїт. Диференційно-діагностичні критерії. Сучасні програми лікування.	4
04.09	Системна склеродермія. Дерматоміозит (поліоміозит). Паранеопластичні артропатії.	4
04.10	Гострий біль (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах).	4
04.11	Клінічна фармакологія імуномодуючих та протизапальних препаратів.	4
04.12	Особливості перебігу ревматичних захворювань у хворих похилого та старечого віку.	4
05	ХВОРОБИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ	58
05.01	Методи обстеження хворих з патологією органів травлення. Діагностичні можливості візуальних методів дослідження (рентгенологічних, сонографічних). Інтрагастральна рН-метрія. Методи дослідження мікробіоценозу дигестивного тракту та гелікобактеріозу.	2
05.02	Хвороби стравоходу. Гастроєзофагальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії.	2

05.03	Функціональна шлункова диспепсія. Гастрити. Дуоденіти.	2
05.04	Виразкова хвороба. Основні методи лікування. Хвороби оперованого шлунка.	4
05.05	Рак стравоходу. Рак шлунку. Діагностика передракових станів в гастроентерології.	2
05.06	Захворювання біліарної зони. Хронічний некаменевий холецистит. Жовчнокам'яна хвороба.	4
05.07	Синдром холестазу. Диференційний діагноз жовтяниць.	2
05.08	Хвороби печінки. Хронічні гепатити. Алкогольна хвороба печінки. Алкогольна кома. Діагностика. Тактика лікаря. Прогноз.	4
05.09	Цирози печінки. Гепатоцелюлярна недостатність. Синдром портальної гіпертензії.	4
05.10	Печінкова кома. Печінкова енцефалопатія. Діагностика. Тактика.	2
05.11	Хвороби підшлункової залози. Хронічний панкреатит. Зовнішньо-секреторна панкреатична недостатність.	4
05.12	Хвороби кишок. Глютенева ентеропатія. Целіакія. Синдром надлишкового бактеріального росту.	4
05.13	Функціональна кишкова диспепсія. Синдром подразненої кишки.	4
05.14	Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона.	4
05.15	Злоякісні пухлини гепатобіліарної системи. Рак підшлункової залози. Рак кишківника.	4
05.16	Інтенсивна терапія при захворюваннях органів травлення. Внутрішні кровотечі в гастроентерології.	4
05.17	Синдром «гострого живота». Кров у випороженні.	2
05.18	Особливості клініки та лікування захворювань органів травлення у хворих похилого та старечого віку.	2
05.19	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовують при лікуванні пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	2
	Проміжний контроль (I рік навчання)	2
	Разом	258

II рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
06	ХВОРОБИ НИРОК	60
06.01	Анатомічна будова та функції нирок.	2
06.02	Основні та додаткові методи дослідження функцій та стану нирок. Сучасні методи діагностики хвороб нирок	4
06.03	Пієлонефрити: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
06.04	Тубулоінтерстиційні нефрити: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
06.05	Гломерулонефрити: класифікація, клініка.	4
06.06	Гломерулонефрити: сучасні підходи до діагностики та лікування.	4
06.07	Особливості ведення хворих з сечовим та нефротичним синдромами	4
06.08	Нирково-кам'яна хвороба: клінічні ознаки, діагностика.	2
06.09	Нирково-кам'яна хвороба: лікування	2
06.10	Особливості клінічного перебігу анемії у нефрологічних хворих.	2

	Сучасні рекомендації щодо лікування	
06.11	Особливості клінічного вторинної артеріальної гіпертензії у нефрологічних хворих. Сучасні рекомендації щодо лікування	2
06.12	Нефропатії у хворих з хворобами сполучної тканини	2
06.13	Ураження нирок у хворих з цукровим діабетом	2
06.14	Нефропатії вагітних: діагностика та особливості лікування.	2
06.15	Вроджені та спадкові хвороби нирок	2
06.16	Амілоїдоз нирок: діагностика та лікування	2
06.17	Гостре пошкодження нирок. Клініка, класифікація.	2
06.18	Гостре пошкодження нирок: підходи до діагностики та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
06.19	Хронічна хвороба нирок.	4
06.20	Методи консервативного та замісного лікування у хворих з хронічною хворобою нирок. Сучасні можливості в лікуванні термінальної стадії хронічної хвороби нирок.	4
06.21	Особливості ультразвукового дослідження нирок та диференційна діагностика захворювань нирок	2
06.22	Ураження кісток та порушення фосфорного-кальцієво обміну у хворих із хворобами нирок	2
06.23	Пухлини нирок. Класифікація. Клініка.	2
06.24	Пухлини нирок: сучасні підходи до діагностики та лікування	2
07	КЛІНІЧНА АЛЕРГОЛОГІЯ	50
07.01	Основні проблеми клінічної алергології. Імунопатогенез алергії.	4
07.02	Специфічна імунодіагностика та імунотерапія хворих на алергію	4
07.03	Поліноз: специфічна імунодіагностика та імунотерапія хворих	4
07.04	Алергічна бронхіальна астма: специфічна імунодіагностика та імунотерапія хворих	4
07.05	Харчова алергія. Діагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	4
07.06	Кропив'янка та ангіоневротичний набряк. Диференційна діагностика імунного та неімунного механізмів (алергії та псевдоалергії).	4
07.07	Атопічний дерматит. Діагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	4
07.08	Медикаментозна алергія: дДіагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	4
07.09	Анафілаксія: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	4
07.10	Клітинно-опосередковані алергічні захворювання (сироваткова хвороба, феномен Артюса, алергічні альвеоліти): імунопатогенез, клініка, імунодіагностика, імунотерапія	6
07.11	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовуються в алергології	4
07.12	Невідкладні стани а алергології: анафілактичний шок, набряк Квінке. Особливості надання невідкладної допомоги згідно сучасних протоколів.	4
08	ХВОРОБИ ОРГАНІВ КРОВОТВОРЕННЯ	58
08.01	Клініко-лабораторні методи обстеження гематологічних хворих.	4
08.02	Нормативи показників периферичної крові.	4
08.03	Анемії: класифікація, клініка, діагностичні критерії.	4

08.04	Анемії: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	4
08.05	Нормативи мієлограми. Тлумачення патологічних змін мієлограми.	4
08.06	Лімфопроліферативні захворювання: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	6
08.07	Мієлопроліферативні захворювання: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	6
08.08.	Агранулоцитоз. Класифікація. Діагностичні критерії. Лікування	4
08.09	Геморагічні захворювання і синдроми: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	6
08.10	Синдром дисимінованого внутрошньосудинного зсідання крові. Основні клініко-патогенетичні варіанти. Методи експрес-діагностики	4
08.11	Кровотечі та крововтрати. Класифікація. Методи діагностики. Тактика лікування	4
08.12	Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників	4
08.13	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються у лікуванні хвороб органів кровотворення	4
09	ХВОРОБИ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН	60
09.01	Методи обстеження хворих із патологією ендокринної системи та обміну речовин	4
09.02	Хвороби гіпофіза. Акремегалія. Діагностика. Принципи лікування.	4
09.03	Хвороби гіпоталамуса. Гіпоталамічний синдром. Гіпоталамо-гіпофізарна кахексія. Діагностика. Принципи лікування.	4
09.04	Хвороба та синдром Іценко-Кушинга. Сучасні методи діагностики та лікування.	4
09.05	Гіперпролактенемія. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.06	Нецукровий діабет. Сучасні методи діагностики та лікування.	4
09.07	Хвороби щитоподібної залози. Класифікація. Патогенез. Клініка. Сучасні методи діагностики та лікування.	4
09.08	Дифузний токсичний зоб. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.09	Тиреотоксична криза. Аутоімунна офтальмопатія: клініка, діагностика, лікування	2
09.10	Гіпотиреоз. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.11	Тиреоїдити. Класифікація. Сучасні методи діагностики та лікування.	4
09.12	Вагітність і патологія щитоподібної залози. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.13	Цукровий діабет. Класифікація. Діагностика. Ускладнення.	4
09.14	Цукровий діабет: основні принципи лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	4
09.15	Цукровий діабет 1 типу: особливості дієто- та інсулінотерапії	2
09.16	Варіанти інсулінотерапії. Методика розрахунку дози з урахуванням клінічного перебігу та наявності хронічного передозування інсуліну.	2
09.17	Цукровий діабет 2 типу: особливості призначення пероральних цукрознижуючих препаратів	4
09.18	Діабетичний кетоз, кетоацидоз: клініка, діагностика, лікування	2
09.19	Ожиріння. Класифікація. Діагностика. Сучасні підходи до лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	4
10	ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ. НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ	24
10.01	Гостра серцево-судинна недостатність: шок, зупинка серця, тромбоемболія легеневої артерії. Діагностика та лікування згідно до	4

	міжнародних стандартів	
10.02	Дихальні розлади: гостре пошкодження легень /ГРДС, набряк легень, обструкція та стеноз дихальних шляхів, пневмоторакс, аспірація, астматичний статус. Діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів.	4
10.03	Порушення функції нирок: гостра ниркова недостатність. Етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.04	Порушення функції нирок: хронічна ниркова недостатність. Етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.05	Неврологічні порушення: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	4
10.06	Коагуляційні порушення: ДВС-синдром: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.07	Гострі порушення вуглеводного обміну: кетоацидотична, гіпоглікемічна, лактацидемична, гіпоосмолярна коми: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.08	Основи організації при гострих радіаційних ураженнях, промислових отруєннях , гострих медикаментозних отруєннях, укусах і вжаленнях. Основні принципи антидотної терапії	4
11	НЕМЕДИКАМЕНТОЗНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ. ПОБІЧНА ДІЯ ЛІКІВ	16
11.01	Загальна характеристика немедикаментозних методів лікування та реабілітації	2
11.02	Особливості застосування електричного струму, електричного та магнітного поля, електромагнітного випромінювання. Покази та протипоказання	2
11.03	Ультразвукова терапія, бальнеотерапія, пресотерапія, кінезотерапія. Покази та протипоказання	2
11.04	Основи законодавства України про лікарські засоби. Фармнагляд. Класифікації побічної дії лікарських засобів. Основні способи попередження побічної дії лікарських засобів	2
11.05	Побічна дія лікарських засобів, що застосовуються для лікування захворювань серцево-судинної системи	2
11.06	Побічна дія препаратів, що впливають на органи дихання і травлення	2
11.07	Побічна дія лікарських засобів, що впливають на функцію систему крові	2
11.08	Побічна дія протизапальних та протиалергічних лікарських засобів	2
	Проміжний контроль (II рік навчання)	2
	Разом	268

5.3. Теми семінарських занять

І рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
01	ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ	6
01.01	Стандарти діагностики і лікування. Застосування принципу	2

	доказовості у внутрішній медицині.	
01.02	Профілактичні та реабілітаційні державні програми. Реабілітація терапевтичних хворих.	2
01.03	Принципи лікарсько-трудової експертизи. Експертиза тимчасової та постійної втрати працездатності.	2
02	ХВОРОБИ ОРГАНІВ ДИХАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ	32
02.01	Методи обстеження хворих з патологією органів дихання. Функціональна діагностика. Лабораторні та рентгенологічні методи дослідження.	2
02.02	Гострі респіраторні захворювання. Клінічна картина та діагностика основних форм і ускладнень. Лікування. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій.	2
02.03	Хронічне обструктивне захворювання легень. Класифікація. Критерії бронхіальної обструкції. Програми лікування. Покази до госпіталізації. Реабілітаційна терапія.	2
02.04	Пневмонії. Класифікація. Нові підходи до лікування.	2
02.05	Рак легень	2
02.06	Хвороби плеври. Плеврити. Пневмоторакс. Діагностика, методи невідкладної допомоги. Покази до плевральної пункції та дренивання порожнини плеври.	2
02.07	Нагнійні захворювання легень. Абсцес легень. Бронхо-ектатична хвороба. Емпієма плеври.	2
02.08	Інтерстиціальні захворювання легень. Фіброзуєчі альвеоліти.	2
02.09	Саркоїдоз органів дихання.	2
02.10	Синдром нічного апное.	2
02.11	Паразитарні та грибкові захворювання легень.	2
02.12	Дихальна недостатність. Класифікація. Діагностичні критерії.	2
02.13	Легеневе серце. Класифікація легеневої гіпертензії. Тромбоемболія легеневої артерії. Критерії діагнозу. Комплексне лікування. Інтенсивна терапія. Профілактика.	2
02.14	Муковісцидоз	2
02.15	Особливості перебігу і лікування захворювань органів дихання у вагітних, хворих похилого та старечого віку.	2
02.16	Нетрадиційні методи лікування в лікуванні захворювань бронхолегеневої системи.	2
03	ХВОРОБИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ	40
03.01	Методи обстеження при серцево-судинній патології.	2
03.02	Основи електрокардіодіагностики, методика проведення, основні електрокардіографічні синдроми при захворюваннях серцево-судинної системи, їх значення.	2
03.03	Вторинні артеріальні гіпертензії. Гіпертензивні кризи. Загальні принципи терапії. Невідкладна допомога.	2
03.04	Клінічна фармакологія антигіпертензивних засобів	2
03.05	Атеросклероз. Сучасні погляди на проблему. Принципи лікування та профілактика.	2
03.06	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються при лікуванні хворих з атеросклерозом.	2
03.07	Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Стенокардія. Діагностика, диференційна діагностика, лікування. Реабілітація	2
03.08	Гострий коронарний синдром. Нестабільна стенокардія. Інфаркт міокарда. Діагностика, диференційна діагностика. Ускладнення.	2

	Невідкладна допомога. Лікування. Реабілітація.	
03.09	Основні групи та клінічна фармакологія засобів, що використовуються при лікуванні хворих з ішемічною хворобою серця.	2
03.10	Особливості ведення і реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань.	2
03.11	Патологічні порушення діяльності серцево-судинної системи в перименопаузальному періоді	2
03.12	Захворювання серцево-судинної системи у вагітних. Тактика лікаря. Методи профілактики.	2
03.13	Соматоформна вегетативна дисфункція. Критерії діагнозу. Лікування. Профілактика.	2
03.14	Хвороби міокарда. Міокардити. Міокардіофіброз.	2
03.15	Вроджені вади серця. Тактика лікаря-терапевта. Методи лікування. Прогноз. Диспансеризація	2
03.16	Фібриляція та тріпотіння передсердь. Надшлуночкова пароксизмальна тахікардія. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.	2
03.17	Шлуночкова екстрасистолія. Пароксизмальна шлуночкова тахікардія. Фібриляція шлуночків. Асистолія. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.	2
03.18	Блокади серця.	2
03.19	Клінічна фармакологія антиаритмічних, антитромботичних, анти-тромбоцитарних препаратів.	2
03.20	Особливості перебігу серцево-судинних захворювань у хворих похилого віку.	2
04	РЕВМАТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ	22
04.01	Методи обстеження хворих з ревматичними захворюваннями. Лабораторна біохімічна, імунологічна діагностика. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження серця і суглобів. ЕКГ, Ехокардіографія.	2
04.02	Ревматична лихоманка. Класифікація. Діагностичні критерії. Методи лікування. Первинна та вторинна профілактика.	2
04.03	Хронічна ревматична хвороба серця. Діагностика. Лікування. Набуті вади серця. Тактика лікаря-терапевта. Методи лікування. Прогноз. Диспансеризація.	2
04.04	Захворювання суглобів. Ревматоїдний артрит. Класифікація. Діагностичні критерії. Сучасні методи лікування. Експертиза непрацездатності.	2
04.05	Спондилоартрити. Анкілозуючий спондилоартрит. Псоріатичний артрит. Реактивні поліартрити. Хвороба Рейтера.	2
04.06	Дрібнокристалічні артропатії. Подагра. Хондрокальциноз.	2
04.07	Остеоартроз. Клінічні варіанти. Критерії діагнозу. Базисна терапія. Хондростимулятори. Профілактика.	2
04.08	Системні захворювання сполучної тканини. Системний червоний вовчак. Системні васкуліти. Вузликосий периартеріт. Диференційно-діагностичні критерії. Сучасні програми лікування.	2
04.09	Системна склеродермія. Дерматоміозит (поліоміозит). Паранеопластичні артропатії.	2
04.10	Клінічна фармакологія імуномодуючих та протизапальних препаратів.	2
04.11	Особливості перебігу ревматичних захворювань у хворих похилого та старечого віку.	2
05	ХВОРОБИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ	32

05.01	Методи обстеження хворих з патологією органів травлення. Діагностичні можливості візуальних методів дослідження (рентгенологічних, сонографічних). Интрагастральна рН-метрія. Методи дослідження мікробіоценозу дигестивного тракту та гелікобактеріозу.	2
05.02	Хвороби стравоходу. Гастроезофагальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії.	2
05.03	Функціональна шлункова диспепсія. Гастрити. Дуоденіти.	2
05.04	Виразкова хвороба. Основні методи лікування. Хвороби оперованого шлунка.	2
05.05	Рак стравоходу. Рак шлунку. Діагностика передракових станів в гастроентерології.	2
05.06	Захворювання біліарної зони. Хронічний некаменевий холецистит. Жовчнокам'яна хвороба.	2
05.07	Синдром холестазу. Диференційний діагноз жовтяниць.	2
05.08	Хвороби печінки. Хронічні гепатити. Алкогольна хвороба печінки. Алкогольна кома. Діагностика. Тактика лікаря. Прогноз.	2
05.09	Печінкова кома. Печінкова енцефалопатія. Діагностика. Тактика.	2
05.10	Хвороби кишок. Глютенова ентеропатія. Целіакія. Синдром надлишкового бактеріального росту.	2
05.11	Функціональна кишкова диспепсія. Синдром подразненої кишки.	2
05.12	Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона.	2
05.13	Інтенсивна терапія при захворюваннях органів травлення. Внутрішні кровотечі в гастроентерології	2
05.14	Синдром «гострого живота». Кров у випорожненні.	2
05.15	Особливості клініки та лікування захворювань органів травлення у хворих похилого та старечого віку.	2
05.16	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовують при лікуванні пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	2
	Разом	132

II рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
06	ХВОРОБИ НИРОК	20
06.01	Анатомічна будова та функції нирок. Основні та додаткові методи дослідження функцій та стану нирок. Сучасні методи діагностики хвороб нирок	2
06.02	Пієлонефрити, тубулоінтерстиційні нефрити: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
06.03	Гломерулонефрити: класифікація, клініка, сучасні підходи до діагностики та лікування. Особливості ведення хворих з сечовим та нефротичним синдромами	2
06.04	Нирково-кам'яна хвороба: клінічні ознаки, діагностика та лікування	2
06.05	Особливості клінічного перебігу анемії та вторинної артеріальної гіпертензії у нефрологічних хворих. Сучасні рекомендації щодо лікування	2
06.06	Нефропатії у хворих з хворобами сполучної тканини	2
06.07	Ураження нирок у хворих з цукровим діабетом	2

06.08	Нефропатії вагітних: діагностика та особливості лікування. Вроджені та спадкові хвороби нирок	2
06.09	Гостре пошкодження нирок. Класифікація. Підходи до діагностики та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
06.10	Хронічна хвороба нирок. Методи консервативного та замісного лікування у хворих з хронічною хворобою нирок. сучасні можливості в лікуванні термінальної стадії хронічної хвороби нирок.	2
07	КЛІНІЧНА АЛЕРГОЛОГІЯ	16
07.01	Основні проблеми клінічної алергології. Імунопатогенез алергії.	2
07.02	Специфічна імунодіагностика та імунотерапія хворих на алергію	2
07.03	Поліноз та алергічна бронхіальна астма: специфічна імунодіагностика та імунотерапія хворих	2
07.04	Харчова алергія. Діагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	2
07.05	Кропив'янка та ангіоневротичний набряк. Диференційна діагностика імунного та неімунного механізмів (алергії та псевдоалергії).	2
07.06	Атопічний дерматит. Діагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	2
07.07	Медикаментозна алергія та анафілаксія. Діагностика та лікування згідно сучасних протоколів.	2
07.08	Невідкладні стани а алергології: анафілактичний шок, набряк Квінке. Особливості надання невідкладної допомоги згідно сучасних протоколів.	2
08	ХВОРОБИ ОРГАНІВ КРОВОТВОРЕННЯ	18
08.01	Клініко-лабораторні методи обстеження гематологічних хворих. Нормативи показників периферичної крові.	2
08.02	Анемії: класифікація, клініка, діагностичні критерії, діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
08.03	Нормативи мієлограми. Тлумачення патологічних змін мієлограми.	2
08.04	Лімфопроліферативні захворювання: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
08.05	Мієлопроліферативні захворювання: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
08.06	Агранулоцитоз. Класифікація. Діагностичні критерії. Лікування	2
08.07	Геморагічні захворювання і синдроми: діагностика та лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
08.08	Синдром дисемінованого внутрошньосудинного зсідання крові. Основні клініко-патогенетичні варіанти. Методи експрес-діагностики	2
08.09	Кровотечі та крововтрати. Класифікація. Методи діагностики. Тактика лікування. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.	2
09	ХВОРОБИ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН	20
09.01	Методи обстеження хворих із патологією ендокринної системи та обміну речовин	2
09.02	Хвороби гіпофіза..	2
09.03	Хвороби гіпоталамуса	2
09.04	Хвороба та синдром Іценко-Кушинга.	2
09.05	Дифузний токсичний зоб. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.06	Тиреоїдити. Класифікація. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
09.07	Вагітність і патологія щитоподібної залози. Сучасні методи	2

	діагностики та лікування.	
09.08	Цукровий діабет 1 типу: особливості дієто- та інсулінотерапії	2
09.09	Цукровий діабет 2 типу: особливості призначення пероральних цукрознижуючих препаратів	2
09.10	Ожиріння. Класифікація. Діагностика. Сучасні підходи до лікування згідно сучасних протоколів та клінічних настанов	2
10	ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ. НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ.	18
10.01	Гостра серцево-судинна недостатність: шок, зупинка серця, тромбоемболія легеневої артерії. Діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.02	Дихальні розлади: гостре пошкодження легень /ГРДС, набряк легень, обструкція та стеноз дихальних шляхів, пневмоторакс, аспірація, астматичний статус. Діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів.	2
10.03	Порушення функції нирок: гостра ниркова недостатність. Етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.04	Порушення функції нирок: хронічна ниркова недостатність. Етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.05	Неврологічні порушення: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.06	Коагуляційні порушення: ДВС-синдром: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	2
10.07	Гострі порушення вуглеводного обміну: кетоацидотична, гіпоглікемічна, лактацидемична, гіпоосмолярна коми: етіологія, патофізіологія, діагностика та лікування згідно до міжнародних стандартів	4
10.08	Основи організації при гострих радіаційних ураженнях, промислових отруєннях , гострих медикаментозних отруєннях, укусах і вжаленнях. Основні принципи антидотної терапії	2
11.	НЕМЕДИКАМЕНТОЗНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ. ПОБІЧНА ДІЯ ЛІКІВ	14
11.01	Загальна характеристика немедикаментозних методів лікування та реабілітації	2
11.02	Особливості застосування електричного струму, електричного та магнітного поля, електромагнітного випромінювання. Покази та протипоказання	2
11.03	Ультразвукова терапія, бальнеотерапія, пресотерапія, кінезотерапія. Покази та протипоказання	2
11.04	Побічна дія лікарських засобів, що застосовуються для лікування захворювань серцево-судинної системи	2
11.05	Побічна дія препаратів, що впливають на органи дихання і травлення	2
11.06	Побічна дія лікарських засобів, що впливають на функцію систему крові	2
11.07	Побічна дія протизапальних та протиалергічних лікарських засобів	2
	Разом	124

6. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

№	Назва програми	Обсяг програми (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1	Симуляційна медицина	20
2	Медицина невідкладних станів	16
3	Паліативна допомога	36
	ВСЬОГО	72

6.1. Теми лекційних занять

II рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
1	Паліативна допомога	6
1.1	Організація та надання паліативної допомоги в лікувально-профілактичних закладах первинної медичної допомоги.	4
1.2	Паліативна допомога як медико-соціальна проблема. Біоетичні, соціальні та духовні аспекти надання паліативної допомоги. Принципи повідомлення поганих новин пацієнту.	2
	<i>Разом</i>	6

6.2. Теми практичних занять

II рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
1	Паліативна допомога	16
1.1	Юридичні засади організації і надання паліативної допомоги. Особливості структури та функціонування хоспісів.	4
1.2	Особливості комунікації з паліативними пацієнтами та їх родичами та найближчим оточенням. Методики процесу повідомлення поганих новин.	2
1.3	Інтегроване ведення паліативного хворого. Основні клінічні симптоми у паліативних хворих	2
1.4	Синдром хронічного болю. Фармакологічний контроль синдрому хронічного болю у паліативних пацієнтів. Сходинкова схема знеболення за ВООЗ.	2
1.5	Сучасна нормативно-правова база застосування наркотичних (опіїдних) анальгетиків у паліативній медицині в Україні.	2
1.6	Паліативна медична допомога при захворюваннях системи травлення (синдроми нудоти, блювання, діареї та закрепю).	2
1.7	Паліативна медична допомога при дерматологічних синдромах (свербіж, лімфедема, пролежні, трофічні виразки).	2
	<i>Разом</i>	16

6.3. Теми семінарських занять

II рік навчання

Коди курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин
1	Паліативна допомога	14
1.1	Сучасні міжнародні стратегії, стандарти та принципи організації надання паліативної та хоспісної допомоги	2
1.2	Симптоматична терапія та особливості догляду за паліативним пацієнтом при найбільш поширених симптомах та станах.	4
1.3	Загальні принципи контролю болю в паліативній медицині. Особливості перебігу хронічного больового синдрому та контролю над ним у паліативних пацієнтів різних вікових груп.	2
1.4	Паліативна та хоспісна медична допомога хворим на СНІД, особливості організації догляду та надання симптоматичної терапії.	2
1.5	Медичні та юридичні питання особистісних прав помираючих осіб. Біологічна смерть людини: нормативно-правові аспекти танатології.	2
1.6	Синдром професійного (емоційного) вигорання медичних працівників. Методи профілактики та лікування.	2
1.1	Сучасні міжнародні стратегії, стандарти та принципи організації надання паліативної та хоспісної допомоги	2
	Разом	14

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення ситуаційних задач, тренувальні вправи з диференційної діагностики найбільш поширених станів та захворювань. Опанування банком тестових завдань «Крок» згідно теми заняття.

Семінарські заняття: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, обговорення запропонованих тем, підготовка доповідей.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (У Т.Ч. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ)

Заходи з оцінювання результатів проходження інтернатури складаються з:

- поточного оцінювання
- проміжного оцінювання
- підсумкового оцінювання (атестація)

Поточне оцінювання: здійснюється керівниками груп лікарів - інтернів шляхом контролю за рівнем оволодіння компетентностями, зазначеними у відомості обліку відвідувань та успішності.

Проміжне оцінювання здійснюється:

- кафедрою за результатами проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі за кожним роком навчання;
- куратором лікарів - інтернів на базах стажування з метою перевірки ступеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення практичної частини програми підготовки в інтернатурі за кожним роком навчання.

Критерії проміжного оцінювання результатів проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі

Оцінювання	Критерії оцінювання
Зараховано	Інтерн добре володіє матеріалом, активно обговорює та вирішує клінічні задачі, демонструє достатній рівень оволодіння компетентностями, висловлює свою думку з проблеми, демонструє клінічне мислення.
Не зараховано	Інтерн недостатньо володіє матеріалом, невпевнено обговорює та вирішує клінічні задачі, демонструє недостатній рівень оволодіння компетентностями (з суттєвими помилками), не демонструє клінічне мислення.

Результати проміжного оцінювання ступеня оволодіння відповідними компетентностями фіксуються у відомості обліку відвідувань та успішності та враховуються під час підсумкового оцінювання за шкалою відповідно до вимог програми підготовки в інтернатурі.

По закінченню строку підготовки в інтернатурі лікарі - інтерни проходять **підсумковий контроль** у формі атестації для визначення знань і практичних навичок за спеціальністю.

Підсумкове оцінювання (атестація) лікарів - інтернів включає:

- ліцензійний інтегрований іспит «Крок - 3»
- іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності

До іспиту для визначення знань та практичних навичок допускаються інтерни, які повністю виконали програму підготовки в інтернатурі, склали тестовий контроль за тестами «Крок-3» у відповідності до критеріїв, затверджених МОЗ України.

Оцінювання результатів проходження інтернатури під час підсумкового контролю - іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності

Оцінювання	Критерії оцінювання
Зараховано	Інтерн достатньо повно виконав всі завдання, чітко і логічно відповів на поставлені запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Інтерн може при викладанні деяких питань допускати несуттєві помилки, які усуваються самим інтерном, коли на них вказує куратор. В цілому, інтерн без суттєвих помилок відповідає на всі поставлені питання, повно обґрунтовує свою точку зору, допускає незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою куратора.
Не зараховано	Інтерн не виконав завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання куратора. Інтерн не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді інтерна на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними. Інтерн не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

- Програма підготовки в інтернатурі
- Методичні розробки до лекційних занять
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні розробки до семінарських занять
- Мультимедійні презентації
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Adamina M, Bonovas S, Raine T, et al. ECCO guidelines on therapeutics in Crohn's disease: surgical treatment. *J Crohns Colitis*. 2019 Nov 19. pii: jjz187. <https://academic.oup.com/ecco-jcc/advance-article/doi/10.1093/ecco-jcc/jjz187/5631809>
2. Al-Toma A, Volta U, Auricchio R, et al. European Society for the Study of Coeliac Disease (ESsCD) guideline for coeliac disease and other gluten-related disorders. *United European Gastroenterol J*. 2019 Jun;7(5):583. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2050640619844125>
3. American Academy of Family Physicians. Diagnosis of venous thromboembolism - clinical practice guideline (endorsed March 2019). <https://www.aafp.org/patient-care/clinical-recommendations/all/venousthromboembolism1.html>
4. Arasaradnam RP, Brown S, Forbes A, et al. Guidelines for the investigation of chronic diarrhoea in adults: British Society of Gastroenterology, 3rd edition. *Gut*. 2018 Apr. <http://gut.bmj.com/content/early/2018/04/13/gutjnl-2017-315909>
5. Ashby, D., Borman, N., Burton, J. et al. Renal Association Clinical Practice Guideline on Haemodialysis. *BMC Nephrol* 20, 379 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12882-019-1527-3>
6. Beck DL. New ACC Guidance on CVD Risk Reduction in Diabetes. *Medscape Medical News*. 2020 Aug 5. <https://www.medscape.com/viewarticle/935218>
7. Bible KC, Kebebew E, Brierley J, et al. 2021 American Thyroid Association guidelines for management of patients with anaplastic thyroid cancer. *Thyroid*. 2021 Mar;31(3):337-386. Available at: <https://www.liebertpub.com/doi/10.1089/thy.2020.0944>.
8. Boggs W. New Guideline Recommends Early Combination Therapy for Type 2 Diabetes. *Reuters Health Information*. 2020 Sep. <https://www.medscape.com/viewarticle/936669>
9. Burton, J.O., Goldsmith, D.J., Ruddock, N. et al. Renal association commentary on the KDIGO (2017) clinical practice guideline update for the diagnosis, evaluation, prevention, and treatment of CKD-MBD. *BMC Nephrol* 19, 240 (2018). <https://doi.org/10.1186/s12882-018-1037-8>
10. Canil, Ch., Kapoor, A., Basappa N. S., Bjarnason, G., Bossé, D., Dudani, Sh., ...Hottes, J. Management of advanced kidney cancer: Kidney Cancer Research Network of Canada (KCRNC) consensus update 2021. *Can Urol Assoc J*, 2021. 15(4):84-97. doi: 10.5489/cuaj.7245.
11. Chadban, S. J., Ahn, C., Axelrod, D. A., Foster, B. J., Kasiske, B. L., Kher, V., ... Knoll, G. A. (2020). KDIGO Clinical Practice Guideline on the Evaluation and Management of Candidates for Kidney Transplantation. *Transplantation*, 104, S11–S103. doi:10.1097/tp.0000000000003136
12. Chapman MH, Thorburn D, Hirschfield GM, et al. British Society of Gastroenterology and UK-PSC guidelines for the diagnosis and management of primary sclerosing cholangitis. *Gut*. 2019 Aug;68(8):1356-1378. <https://gut.bmj.com/content/68/8/1356>
13. Cheng H-Y, Jian S-W, Liu D-P, Ng T-C, Huang W-T, Lin H-H, et al. Contact tracing assessment of COVID-19 transmission dynamics in Taiwan and risk at different exposure periods before and after symptom onset. *JAMA Intern Med*. 2020;180:1156. <https://doi.org/10.1001/jamainternmed.2020.2020>
14. Cheung, A. K., Chang, T. I., Cushman, W. C., Furth, S. L., Hou, F. F., Ix, J. H., ... Mann, J. F. E. (2021). KDIGO 2021 Clinical Practice Guideline for the Management of Blood Pressure in Chronic Kidney Disease. *Kidney International*, 99(3), S1–S87. doi:10.1016/j.kint.2020.11.003
15. Clinical Guidelines for Organ Transplantation from Deceased Donors (the Clinical Guidelines, The Transplantation Society of Australia and New Zealand), 2021. Available from: <https://tsanz.com.au/guidelinesethicsdocuments/organallocationguidelines.htm>
16. Colombo M. EASL clinical practice guidelines for the management of occupational liver diseases. *Liver Int*. 2020 Feb;40 Suppl 1:136. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/liv.14349>
17. Dalekos GN, Koskinas J, Papatheodoridis GV. Hellenic Association for the Study of the Liver Clinical Practice Guidelines: Autoimmune hepatitis. *Ann Gastroenterol*. 2019 Jan-Feb. 32 (1):1- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/pmid/30598587/>

18. Dans M, Kutner JS, Agarwal R, et al. NCCN Guidelines® Insights: Palliative Care, Version 2.2021. J Natl Compr Canc Netw. 2021 Jul 28;19:780-<https://jncn.org/view/journals/jncn/19/7/article-p780.xml>
19. Das SR, Everett BM, Birtcher KK, et al. 2020 Expert Consensus Decision Pathway on Novel Therapies for Cardiovascular Risk Reduction in Patients With Type 2 Diabetes: A Report of the American College of Cardiology Solution Set Oversight Committee. J Am Coll Cardiol. 2020 Jul 28. <https://www.onlinejacc.org/content/76/9/1117>
20. Deininger MW, Shah NP, Altman JK, et al. Chronic Myeloid Leukemia, Version 2.2021, NCCN Clinical Practice Guidelines in Oncology. J Natl Compr Canc Netw. 2020 Oct 1;18(10):1385-415. <https://jncn.org/view/journals/jncn/18/10/articlep1385.xml>
21. Doyle-Delgado K, Chamberlain JJ, Shubrook JH, Skolnik N, Trujillo J. Pharmacologic Approaches to Glycemic Treatment of Type 2 Diabetes: Synopsis of the 2020 American Diabetes Association's Standards of Medical Care in Diabetes Clinical Guideline. Ann Intern Med. 2020 Sep 1. <https://www.acpjournals.org/doi/10.7326/M20-2470>
22. Dudley, J., Christian, M., Andrews, A. et al. Clinical practice guidelines standardisation of immunosuppressive and anti-infective drug regimens in UK paediatric renal transplantation: the harmonisation programme. BMC Nephrol 22, 312 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12882-021-02460-5>
23. EASL Clinical Practice Guidelines for the management of patients with decompensated cirrhosis. J Hepatol. 2018 Apr 10. [https://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278\(18\)31966-4/fulltext](https://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278(18)31966-4/fulltext)
24. European Association for the Study of the Liver. ASL Clinical Practice Guidelines on non-invasive tests for evaluation of liver disease severity and prognosis –2021 update. J Hepatol. 2021 Sep;75(3):659-689 <https://doi.org/10.1016/j.jhep.2021.05.025>
25. Fass, Ronnie et al. AGA Clinical Practice Update on Functional Heartburn: Expert Review. Gastroenterology, Volume 158, Issue 8, 2286 –2293. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2020.01.034>
26. Fenaus P, Haase D, Santini V, et al. Myelodysplastic syndromes: ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up. Ann Oncol. 2021 Feb;32(2):142-[https://www.annalsofncology.org/article/S0923-7534\(20\)43129-1/fulltext](https://www.annalsofncology.org/article/S0923-7534(20)43129-1/fulltext)
27. Ferrara F, Bernardi M. 2021 BSH guidelines for the management of adult myelodysplastic syndromes: a practical approach to a challenging disease. Br J Haematol. 2021 Jul;194(2):235-<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/bjh.17640>
28. Feuerstein, Joseph D. Chachu, Karen et al. AGA Clinical Practice Guidelines on the Management of Moderate to Severe Ulcerative Colitis. Gastroenterology, Volume 158, Issue 5, 1450 – 1461. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2020.01.006>
29. Fix, O. K., Hameed, B., Fontana, R. J., Kwok, R. M., McGuire, B. M., Mulligan, D. C., ... Chung, R. T. (2020). Clinical Best Practice Advice for Hepatology and Liver Transplant Providers During the COVID - 19 Pandemic: AASLD Expert Panel Consensus Statement. Hepatology, 72(1), 287–304. doi:10.1002/hep.31281
30. Fleseriu M, Biller BMK, Freda PU, et al. A Pituitary Society update to acromegaly management guidelines. Pituitary. 2021 Feb; 24(1):1-13. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7864830/>
31. Galsky, M. D., Balar, A. V., Black, P. C., Campbell, M. T., Dykstra, G. S., Grivas, P., ... Kamat, A. M. (2021). Society for Immunotherapy of Cancer (SITC) clinical practice guideline on immunotherapy for the treatment of urothelial cancer. Journal for ImmunoTherapy of Cancer, 9(7), e002552. doi:10.1136/jitc-2021-002552
32. Garthwaite, E., Reddy, V., Douthwaite, S. et al. Clinical practice guideline management of blood borne viruses within the haemodialysis unit. BMC Nephrol 20, 388 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12882-019-1529-1>
33. Gastroenterology, Volume 156, Issue 3, 769 - 808.e29. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2018.12.008>
34. Global initiative for chronic obstructive lung diseases. Pocket guide to COPD diagnosis, management and prevention. A guide for health care professionals, 2020 edition. - 48p.

35. Global strategy for the diagnosis, management and prevention of chronic obstructive pulmonary diseases,2020.- 125p.
36. Guidelines for the Diagnostic Cross Sectional Imaging and Severity Scoring of Chronic Pancreatitis. Working Group for the International Consensus Guidelines for Chronic Pancreatitis. *Pancreatology*. 2018 Oct;18(7):764- [https://www.pancreatology.net/article/S1424-3903\(18\)30662-8/fulltext](https://www.pancreatology.net/article/S1424-3903(18)30662-8/fulltext)
37. Gupta, Samir et al. AGA Clinical Practice Guidelines on Management of Gastric Intestinal Metaplasia. *Gastroenterology*, Volume 158, Issue 3, 693 – 702. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2019.12.003>
38. Hirano I, Chan ES, Rank MA, et al. AGA Institute and the Joint Task Force on Allergy-Immunology Practice Parameters Clinical Guidelines for the Management of Eosinophilic Esophagitis. *Gastroenterology*. 2020 May;158(6):1776- [https://www.gastrojournal.org/article/S00165085\(20\)302651/pdf?referrer=https%3A%2F%2Fwww.mdedge.com%2Fgihepnews%2Farticle%2F220328%2Fupper-gi-tract%2Faga-guideline-management-eosinophilic-esophagitis](https://www.gastrojournal.org/article/S00165085(20)302651/pdf?referrer=https%3A%2F%2Fwww.mdedge.com%2Fgihepnews%2Farticle%2F220328%2Fupper-gi-tract%2Faga-guideline-management-eosinophilic-esophagitis)
39. Hoppe RT, Advani RH , Ai WZ, et al. Hodgkin Lymphoma, Version 2.2020, NCCN Clinical Practice Guidelines in Oncology. *J Natl Compr Canc Netw*. 2020 Jun;18(6):755-781. <https://jnccn.org/view/journals/jnccn/18/6/article-p755.xml>
40. Hus, I., Salomon-Perzyński, A., Tomaszewicz, K., & Robak, T. (2020). The management of hematologic malignancies during the COVID-19 pandemic. *Expert Opinion on Pharmacotherapy*, 1–18. doi:10.1080/14656566.2020.1849143
41. Husby S, Koletzko S, Korponay-Szabo, et al. European Society Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition guidelines for diagnosing coeliac disease 2020. *J Pediatr Gastroenterol Nutr*.2019 Oct http://www.espghan.org/fileadmin/user_upload/IBD/ESPGHAN_Celiac_Guidelines_2019.pdf
42. Ikizler, T. A., Burrowes, J. D., Byham-Gray, L. D., Campbell, K. L., Carrero, J.-J., Chan, W., ... Cuppari, L. (2020). KDOQI Clinical Practice Guideline for Nutrition in CKD: 2020 Update. *American Journal of Kidney Diseases*, 76(3), S1–S107. doi:10.1053/j.ajkd.2020.05.006
43. Ito Y, Onoda N, Okamoto T. The revised clinical practice guidelines on the management of thyroid tumors by the Japan Associations of Endocrine Surgeons: Core questions and recommendations for treatments of thyroid cancer. *Endocr J*. 2020 Apr 9.
44. J.R. Garber, E. Papini, A. Frasoldati et al., American Association of Clinical Endocrinology And Associazione Medici Endocrinologi Thyroid Nodule Algorithmic Tool, *Endocrine Practice* 2021; 27 <https://doi.org/10.1016/j.eprac.2021.04.007>
45. Jones, J. M.,Kracalik, I., Levi, M. E., Bowman III, J. S., Berger, J. J., Bixler, D., ... Basavaraju,S. V. Assessing Solid Organ Donors and Monitoring Transplant Recipients for Human Immunodeficiency Virus, Hepatitis B Virus, and Hepatitis C Virus Infection – U.S. Public Health Service Guideline, 2020. Recommendations and Reports / June 26, 2020 / 69(4);1–16.
46. K. V. Vlachovich, A. Sood. A 2019 Update on Occupational Lung Diseases: A Narrative Review // *Pulm. Ther.*, 2021 Jun; 7(1): 75–87.
47. Kamisawa T, Nakazawa T, Tazuma S, Zen Y, Tanaka A, Ohara H, et al. Clinical practice guidelines for IgG4-related sclerosing cholangitis. *J Hepatobiliary Pancreat Sci*. 2019 Jan;26(1):9-42. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jhbp.596>.
48. Karon A. AGA Clinical Practice Guidelines: Intra-gastric balloons in the management of obesity. *MDedge.com*. April 16, 2021. <https://www.mdedge.com/internalmedicine/article/238757/obesity/aga-clinical-practiceguidelines-intra-gastric-balloons>
49. KDIGO 2020 Clinical Practice Guideline for Diabetes Management in Chronic Kidney Disease. (2020). *Kidney International*, 98(4), S1–S115. doi:10.1016/j.kint.2020.06.019
50. KDIGO 2021 Clinical Practice Guideline for the Management of Glomerular Diseases. *Kidney Int*. 2021 Oct;100(4S):S1-S276. doi: 10.1016/j.kint.2021.05.021.
51. Keswani RN, Crockett SD, Calderwood AH. AGA Clinical Practice Update on Strategies to Improve Quality of Screening and Surveillance Colonoscopy: Expert Review. *Gastroenterology*.

2021 Aug;161(2):701-11.

52. Kharbanda, K., Iyasere, O., Caskey, F. et al. Commentary on the NICE guideline on renal replacement therapy and conservative management. *BMC Nephrol* 22, 282 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12882-021-02461-4>
53. Khomiak, A., Brunner, M., Kordes, M., Lindblad, S., Miksch, R. C., Öhlund, D., & Regel, I. (2020). Recent Discoveries of Diagnostic, Prognostic and Predictive Biomarkers for Pancreatic Cancer. *Cancers*, 12(11), 3234. doi:10.3390/cancers12113234
54. Knechtle, S. J., Morris, P. J., Marson, L. P. (2020). *Kidney Transplantation -Principles and Practice*, 8th Edition. doi: <https://doi.org/10.1016/C2016-0-01606-6>
55. Ko CW, Siddique SM, Patel A, et al. AGA Clinical Practice Guidelines on the Gastrointestinal Evaluation of Iron Deficiency Anemia. *Gastroenterology*. 2020 Sep;159(3):1085-1094. Available at: [https://www.gastrojournal.org/article/S00165085\(20\)348472/fulltext?referrer=https%3A%2F%2Fpubmed.ncbi.nlm.nih.gov%2F32810434%2F](https://www.gastrojournal.org/article/S00165085(20)348472/fulltext?referrer=https%3A%2F%2Fpubmed.ncbi.nlm.nih.gov%2F32810434%2F)
56. Ko, Cynthia W. Crockett, Seth et al. AGA Clinical Practice Guidelines on the Management of Mild-to-Moderate Ulcerative Colitis. *Gastroenterology*, Volume 156, Issue 3, 748 – 764. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2018.12.009>
57. Konstantinides SV and Meyer G. The 2019 ESC Guidelines on the Diagnosis and Management of Acute Pulmonary Embolism. *Eur Heart J*. 2019 Nov 1;40(42):3453-3455. <https://academic.oup.com/eurheartj/article/40/42/3453/5614478>
58. Kossmeier, M., & Heinze, G. (2018). Predicting future citation counts of scientific manuscripts submitted for publication: a cohort study in transplantology. *Transplant International*. doi:10.1111/tri.13292
59. Lamb CA, Kennedy NA, Raine T, et al. British Society of Gastroenterology consensus guidelines on the management of inflammatory bowel disease in adults. *Gut*. 2019 Sep 27. <https://gut.bmj.com/content/early/2019/09/27/gutjnl-2019-318484#DC1>.
60. Larkin PJ, Cherny NI, L Carpia D, et al. Diagnosis, Assessment and Management of Constipation in Advanced Cancer: ESMO Clinical Practice Guidelines. *Ann Oncol*. 2018 Jul <https://academic.oup.com/annonc/advancearticle/doi/10.1093/annonc/mdy148/5046943>
61. Lim W, Le Gal G, Bates SM, et al. American Society of Hematology 2018 guidelines for management of venous thromboembolism: diagnosis of venous thromboembolism. *Blood Adv*. 2018 Nov 27;2(22):3226-56. <http://www.bloodadvances.org/content/2/22/3226?>
62. Loomba, Rohit et al. AGA Clinical Practice Update on Screening and Surveillance for Hepatocellular Carcinoma in Patients With Nonalcoholic Fatty Liver Disease: Expert Review. *Gastroenterology*, Volume 158, Issue 6, 1822 - 1830
63. Malyszko, J., Basak, G., Batko, K., Capasso, G., Capasso, A., DrozdSokolowska, J., ... Malyszko, J. (2020). Haematological disorders following kidney transplantation. *Nephrology Dialysis Transplantation*. doi:10.1093/ndt/gfaa219
64. Muniraj T, Day LW, Teigen LM, et al. AGA clinical practice guidelines on intragastric balloons in the management of obesity. *Gastroenterology*. 2021 Apr;160(5):1799-1808. PMID: 3832655. [https://www.gastrojournal.org/article/S0016-5085\(21\)00477-7/fulltext](https://www.gastrojournal.org/article/S0016-5085(21)00477-7/fulltext)
65. Nalewajska, M., Marchelek-Myśliwiec, M., Opara-Bajerowicz, M., Dziedziejko, V., & Pawlik, A. (2020). Connexins—Therapeutic Targets in Cancers. *International Journal of Molecular Sciences*, 21(23), 9119. doi:10.3390/ijms21239119
66. Nanchal R, Subramanian R, Karvellas CJ, et al. Guidelines for the management of adult acute and acute-on-chronic liver failure in the ICU: cardiovascular, endocrine, hematologic, pulmonary, and renal considerations. *Crit Care Med*. 2020Mar;48(3):e17391. https://journals.lww.com/ccmjournals/FullText/2020/03000/Guidelines_for_the_Management_of_Adult_Acute_and.29.aspx
67. O’Leary, Jacqueline G. et al. AGA Clinical Practice Update: Coagulation in Cirrhosis. *Gastroenterology*, Volume 157, Issue 1, 34 - 43. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2019.03.070>
68. Oakland K, Chadwick G, East JE, et al. Diagnosis and management of acute lower gastrointestinal bleeding: guidelines from the British Society of Gastroenterology. *Gut*. 2019 Feb 12. <https://gut.bmj.com/content/early/2019/02/21/gutjnl-2018-317807.long>.

69. Oniscu, G. C., Forsythe, J. L. R., & Pomfret, E. A. (Eds.). (2019). Transplantation Surgery. Springer Surgery Atlas Series. doi:10.1007/978-3-540-73796-4
70. Ortel TL, Neumann I, Ageno W, et al. American Society of Hematology 2020 guidelines for management of venous thromboembolism: treatment of deep vein thrombosis and pulmonary embolism. *Blood Adv.* 2020 Oct 13;4(19):4693-38. PMID: 33007077. <https://ashpublications.org/bloodadvances/article/4/19/4693/463998/American-Society-of-Hematology-2020-guidelines-for>
71. Parry NM. New guideline for testosterone treatment in men with 'low T.' *Medscape Medical News.* 2020 Jan 7. <https://www.medscape.com/viewarticle/923449>
72. Pasquali R, Casanueva F, Haluzik M, et al. European Society of Endocrinology clinical practice guideline: endocrine work-up in obesity. *Eur J Endocrinol.* 2020 Jan;182(1):G1-G32.
73. Pass W. AGA Releases Iron-Deficiency Anemia Guideline. *Medscape Medical News.* WebMD Inc. August 26, 2020. <https://www.medscape.com/viewarticle/936357>
74. Petranovic Ovcaricek P, Giovanella L, Carrio Gasset I, et al. The EANM practice guidelines for parathyroid imaging. *Eur J Nucl Med Mol Imaging.* 2021 Apr 10. <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00259-021-05334-y>
75. Pisano M, Allievi N, Gurusamy K, et al. 2020 World Society of Emergency Surgery updated guidelines for the diagnosis and treatment of acute calculus cholecystitis. *World J Emerg Surg.* 2020 Nov 5;15(1):61. Available at: <https://wjeb.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13017-020-00336-x>
76. Qaseem A, Horwitch CA, Vijan S, Etxeandia-Ikobaltzeta I, Kansagara D. Testosterone treatment in adult men with age-related low testosterone: a clinical guideline from the American College of Physicians. *Ann Intern Med.* 2020 Jan 7
77. Rubio-Tapia A, Murray JA. Updated guidelines by the European Society for the Study of Coeliac Disease [editorial]. *United European Gastroenterol J.* 2019Jun;7(5):
78. Sadowski DC, Camilleri M, Chey WD, Leontiadis GI, Marshall JK, Shaffer EA, et al. Canadian Association of Gastroenterology Clinical Practice Guideline on the Management of Bile Acid Diarrhea. *Clin Gastroenterol Hepatol.* 2020 Jan. 18 (1):24-41.
79. Schultz JK, Azhar N, Binda GA, et al. European Society of Coloproctology: guidelines for the management of diverticular disease of the colon. *Colorectal Dis.* 2020 Jul 7;10.1111/codi.15140. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/codi.15140>
80. Sekeres M, Guyatt G, Abel G, et al. American Society of Hematology 2020 guidelines for treating newly diagnosed acute myeloid leukemia in older adults. *Blood Adv.* 2020 Aug 11;4(15):3528-3549. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7422124/>
81. Shah MH, Goldner WS, Benson AB, et al. Neuroendocrine and Adrenal Tumors, Version 2.2021, NCCN Clinical Practice Guidelines in Oncology. *J Natl Compr Canc Netw.* 2021 Jul 28;19(7):839-68. <https://jnccn.org/view/journals/jnccn/19/7/articlep839.xml?ArticleBodyColorStyles=Full%20HML>
82. Shemies, R. S., Nagy, E., Younis, D., & Sheashaa, H. (2021). Renal replacement therapy for critically ill patients with COVID - 19 - associated acute kidney injury: A review of current knowledge. *Therapeutic Apheresis and Dialysis.* doi:10.1111/1744-9987.13723
83. Singh, Siddharth et al. AGA Technical Review on the Management of Mild-toModerate Ulcerative Colitis
84. Snook J, Bhala N, Beales ILP, et al. British Society of Gastroenterology guidelines for the management of iron deficiency anaemia in adults. *Gut.* 2021 Sep 8;gutjnl-2021-325210. <https://gut.bmj.com/content/early/2021/09/15/gutjnl-2021-325210>.
85. Su G, Ko C, Bercik P, et al. AGA Clinical Practice Guidelines. Probiotics for Gastrointestinal Diseases. *Gastroenterology.* 2020 June. [https://www.gastrojournal.org/article/S0016-5085\(20\)34729-6/pdf?referrer=https%3A%2F%2Fpubmed.ncbi.nlm.nih.gov%2F32531291%2F](https://www.gastrojournal.org/article/S0016-5085(20)34729-6/pdf?referrer=https%3A%2F%2Fpubmed.ncbi.nlm.nih.gov%2F32531291%2F)
86. Tarasconi A, Coccolini F, Biffi WL, et al. Perforated and bleeding peptic ulcer: WSES guidelines. *World J Emerg Surg.* Jan 2020; 15: 3. Available at <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6947898/>.
87. Teoh, C. W., Gaudreault-Tremblay, M.-M., Blydt-Hansen, T. D., Goldberg, A., Arora, S., Feber,

- J., ... Hamiwka, L. (2020). Management of Pediatric Kidney Transplant Patients During the COVID-19 Pandemic: Guidance From the Canadian Society of Transplantation Pediatric Group. *Canadian Journal of Kidney Health and Disease*, 7, 205435812096784. doi:10.1177/2054358120967845
88. Terlouw LG, Moelker A, Abrahamsen J, et al. European guidelines on chronic mesenteric ischaemia - joint United European Gastroenterology, European Association for Gastroenterology, Endoscopy and Nutrition, European Society of Gastrointestinal and Abdominal Radiology, Netherlands Association of Hepatogastroenterologists, Hellenic Society of Gastroenterology, Cardiovascular and Interventional Radiological Society of Europe, and Dutch Mesenteric Ischemia Study group clinical guidelines on the diagnosis and treatment of patients with chronic mesenteric ischaemia. *United European Gastroenterol J*. 2020 May;8(4):371-395. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2050640620916681>.
 89. The Occupational Burden of Nonmalignant Respiratory Diseases. An Official American Thoracic Society and European Respiratory Society Statement / *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, 2019;Vol.119 (11): 1312-1334
 90. The Transplantation Society, Transplant Infectious Diseases Section: COVID19 Guidance Focused Review: Diagnostic Testing - PCR and Serology. https://tts.org/index.php?option=com_content&view=article
 91. UK Guidelines on Pancreas and Islet Transplantation, 2019. Available from: <https://bts.org.uk/guidelines-standards/>
 92. Vasant DH, Paine PA, Black CJ, Houghton LA, Everitt HA, Corsetti M, et al. British Society of Gastroenterology guidelines on the management of irritable bowel syndrome. *Gut*. 2021 Jul;70(7):1214-40. <https://gut.bmj.com/content/70/7/1214.long>
 93. Weiss, M. J., Hornby, L., Foroutan, F., Belga, S., Bernier, S., Bhat, M., ...Mah, A. Clinical Practice Guideline for Solid Organ Donation and Transplantation During the COVID-19 Pandemic. *Transplantation Direct* 2021;7: e755; doi: 10.1097/TXD.0000000000001199.
 94. Wiles, K., Chappell, L., Clark, K. et al. Clinical practice guideline on pregnancy and renal disease. *BMC Nephrol* 20, 401 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12882-019-1560-2>
 95. Witt DM, Nieuwlaat R, Clark NP, Ansell J, Holbrook A, Skov J, et al. American Society of Hematology 2018 guidelines for management of venous thromboembolism: optimal management of anticoagulation therapy. *Blood Adv*. 2018 Nov 27;2(22):3257-3291. Available at <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6258922>.
 96. Wright, M., Southcott, E., MacLaughlin, H. et al. Clinical practice guideline on undernutrition in chronic kidney disease. *BMC Nephrol* 20, 370 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12882-019-1530-8>
 97. Yuen KCJ, Biller BMK, Radovick S, et al. The American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology Guidelines for Management of Growth Hormone Deficiency in Adults and Patients Transitioning from Pediatric to Adult Care. *Endocr Pract*. 2019 Nov;25(11):1191–1232. <https://journals.aace.com/doi/10.4158/GL-2019-0405>
 98. Адаптована клінічна настанова : надання медичної допомоги дорослим хворим на негоспітальну пневмонію. // Національна академія медичних наук України, Київ, 2019.
 99. Бронхіальна астма. Хронічне обструктивне захворювання легень в світлі сучасних рекомендацій GINA (2017), SIGN 153 (2016), GOLD (2017), NICE (2010) / Фещенко Ю. І. // К.: ТОВ «Доктор–Медіа–Груп», 2018. — 220 с.
 100. Федоров, І.М. Скрипник та ін. ; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 680 с.
 101. Первинна медична допомога: посібник у 2 т. / Л.С. Бабинець, В.М. Ждан, Н.С. Михайловська та ін.; за ред. Л.С. Бабинець. – Львів: «Магнолія 2006», 2019. –Т. 1: Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці. –580 с.
 102. Первинна медична допомога: посібник у 2 т. / Л.С. Бабинець, В.М. Ждан, Н.С. Михайловська та ін.; за ред. Л.С. Бабинець. – Львів: «Магнолія 2006», 2019. –Т. 2: Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці. – 424 с.
 103. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів,

невідкладні стани в терапії: 23-е видання, доповн і переробл / за ред. професора Мостового Ю.М.. – К.: Центр ДЗК, 2020. – 680 с.

104. Ю. І. Феценко, В. К. Гаврисюк, О. Я. Дзюблик, Ю. М. Мостовой, Т. О. Перцева, М. О. Полянська, А. І. Ячник, Л. О. Яшина. Адаптована клінічна настанова: хронічне обструктивне захворювання легень (частина 1) Укр. пульмонол. журнал. 2019, № 2, С. 5–18

11. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://medstandart.net/browse/1725>
2. <https://annals.org/aim/fullarticle/2758507/testosterone-treatment-adult-menage-related-low-testosterone-clinical-guideline>
3. <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2019.12.053>
4. <https://eje.bioscientifica.com/view/journals/eje/182/1/EJE-19-0893.xml>
5. https://goldcopd.org/wp-content/uploads/2019/12/GOLD-2020-FINAL-ver1.2-03Dec19_WMV.pdf
6. https://goldcopd.org/wp-content/uploads/2020/03/GOLD-2020-POCKETGUIDE-ver1.0_FINAL-WMV.pdf
7. https://journals.lww.com/ajg/Fulltext/2021/10000/ACG_Clinical_Guidelines_Managment_of_Benign.13.aspx
8. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2050640619849370>
9. <https://www.atsjournals.org/doi/full/10.1164/rccm.201904-0717ST>
10. [https://www.cghjournal.org/article/S1542-3565\(19\)31002-X/fulltext](https://www.cghjournal.org/article/S1542-3565(19)31002-X/fulltext)
11. <https://www.dec.gov.ua/mtd/bronhialna-astma/>
12. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2013_555nakaz.pdf
13. [https://www.gastrojournal.org/article/S0016-5085\(21\)03031-6/fulltext](https://www.gastrojournal.org/article/S0016-5085(21)03031-6/fulltext)
14. [https://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278\(19\)30129-1/fulltext](https://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278(19)30129-1/fulltext)
15. https://www.jstage.jst.go.jp/article/endocrj/advpub/0/advpub_EJ20-0025/_pdf/-char/en
16. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8137769/>
17. Наказ МОЗ України № 503 від 19.03.2018. «Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid19032018--503-pro-zatverdzhennja-porjadku-viboru-likarja-jakij-nadae-pervinnumedichnu-dopomogu-ta-formi-deklaracii-pro-vibir-likarja-jakij-nadae-pervinnumedichnu-dopomogu?preview=1>
18. Наказ МОЗ України від 04.01.2018 № 13 "Про деякі питання застосування Україномовного варіанту Міжнародної класифікації первинної медичної допомоги(ICPC-2-E)" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-04012018--13-prodejaki-pitannja-zastosuvannja-ukrainomovnogo-variantu-mizhnarodnoi-klasifikacii-pervinnoi-medichnoi-dopomogi>
19. Наказ МОЗ України від 14.09.2021 № 1946 Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Нецукровий діабет» <https://bit.ly/3nBN8CO>
20. Наказ МОЗ України від 19.03.2018 № 504 "Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid19032018--504-pro-zatverdzhennja-porjadku-nadannja-pervinnoi-medichnoiodopomogi>
21. Наказ МОЗ України від 20.11.2020 № 2693 "Про внесення змін до протоколу «Надання медичної допомоги для лікування корона вірусної хвороби (COVID-19)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу moz.gov.ua/article/ministrymandates/nakaz-moz-ukraini-vid-20112020--2693-pro-vnesennja-zmin-do-protokolu--nadannja-medichnoi-dopomogi-dlja-likuvannja-koronavirusnoi-hvorobi-covid-19
22. Наказ МОЗ України від 28.03.2020 № 722«При організації надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу(COVID-19)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: moz.gov.ua/uploads/5/26472-standarti_medichnoi_dopomogi_pri_kovid.pdf

